

วารสาร มจร

เพชรบุรีปริทรรศน์

JOURNAL OF MCU PHETCHABURI REVIEW

P-ISSN: 2773-9295

❧ วัตถุประสงค์

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยสงฆ์ รวมถึงคณะสงฆ์ไทย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer - reviewed) เปิดรับบทความเฉพาะภาษาไทย โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ราย 6 เดือน)*
ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - มิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม

✧ เจ้าของ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
65/1 หมู่ 6 ตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000
โทร.032-400-391 โทรสาร. 032-400-391 E-mail: phetchaburi@mcu.ac.th

✧ ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ., ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ., ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พระวิสุทธีวรภิกข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✧ บรรณาธิการบริหาร

พระพิพิธพัชรโรดม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

✧ หัวหน้ากองบรรณาธิการ

พระครูวัชรสุวรรณาทร,ดร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล สุธะพรหม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร. ศุภณัฐ ทรัพย์นาวิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร. รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รองศาสตราจารย์ ดร. สัณญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจมาศ สุขสถิตย์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร วัฒนบุตร	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ผลเจริญ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทักษญา วรรณบวรเดช	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุทธนา ประณีต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสนาะ กลิ่นงาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรชัย เย็นเปรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรวิทย์ นพแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

๐๓ ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

พระครูวิรุฬห์วัชรธรรม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
พระสมุห์อาคม อาคมธีโร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
นายอนุชา พละกุล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี
นายมะลิ ทิพย์ประจง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พระใบฎีกาสุนชนะ อนินฺชิตโต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

พระยุ้งยุทธ กตธฺโร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

พระวรพงษ์ ธมฺมวโส

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

นางสาวอภิษฎา ฤกษ์ชัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

นางสาวนิรวรรณ ทองมี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ฝ่ายกฎหมาย

นายสมโภชน์รัฐ แก้วน่วม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

๐๓ ออกแบบปก

นางสาวนันทิยา พวงไพโรจน์

นายเอกพจน์ มหิมา

๐๓ จัดรูปเล่ม

นายอนุชา พลทะกุล

๐๓ โรงพิมพ์

บริษัท เพชรภูมิการพิมพ์ จำกัด

ถนนเพชรเกษม ตำบลคลองกระแซง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000

โทรศัพท์: 032-425-310, Fax : 032-425-310 E-mail: petchpoom2561@gmail.com

บทบรรณาธิการ

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 2 ประจำปีพุทธศักราช 2562 เล่มนี้เป็นปีที่ 2 ของการปรับปรุงรูปแบบ และประเด็นหลัก เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI รองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index -TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา คณาจารย์ ครูอาจารย์ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ ขอขอบคุณท่านผู้เขียน ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดีตลอดมา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์ จักมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

พระพิพิธพัชรโตม

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(จ)
รัฐศาสตร์ในมุมมองความมั่นคงของการเมืองไทย	1
POLITICAL SCIENCE, SECURITY, THAI POLITICS	
พระครูอุดมเจติยารักษ์	
อำนาจผลประโยชน์ทางการเมือง	16
ON POWER, POLITICAL INTERESTS	
มะลิ ทิพย์ประจง และนิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต	
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุม	33
คอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี	
FACTORS RELATING TO STRENGTHENING COOPERATION AND CORRUPTION	
CONTROL OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN PHETCHABURI	
PROVINCE	
อนุชา พละกุล และทิพย์วรรณ จันทรา	
แนวคิดทฤษฎีสงครามกับความยุติธรรม	45
ABOUT THE CONCEPT OF WAR AND JUSTICE	
มะลิ ทิพย์ประจง และพระพิพิธพัชรโรดม	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	55

รัฐศาสตร์ในมุมมองความมั่นคงของการเมืองไทย*

POLITICAL SCIENCE, SECURITY, THAI POLITICS

พระครูอุดมเจติยารักษ์

Phrakru Udomjethiyarak

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phetchaburi Buddhist College, Thailand

E-mail: thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

รัฐศาสตร์นั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับการศึกษาทางการเมือง ระบอบประชาธิปไตยและการเสริมสร้างวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยของประเทศไทยที่ยังมีความอ่อนแอเป็นอย่างยิ่ง อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจของนักวิชาการและการสนับสนุนทางด้านนโยบายของรัฐบาลที่ผ่านมานั้นจะเห็นได้ว่าหลักสูตรต่าง ๆ ในโรงเรียนก็ดี กระบวนการการสอนของครู อาจารย์ ในระดับต่าง ๆ ตลอดทั้งการสร้างแบบแผนวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนก็ดี ยังไม่ได้รับการปฏิรูปอย่างจริงจัง ทำให้โอกาสในการสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจในการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องสูญเสียโอกาสไปอย่างน่าเสียดาย นัยของประเด็น เรื่อง “รัฐศาสตร์กับความมั่นคงของการเมืองไทย” ขอเริ่มต้นด้วยการอธิบายเกี่ยวกับคำ 3 คำเป็นเบื้องต้นเสียก่อน ได้แก่ คำว่า “รัฐศาสตร์” คำหนึ่ง “ความมั่นคง” คำหนึ่งและคำว่า “การเมืองไทย” อีกคำหนึ่ง คำว่า “รัฐศาสตร์” มีความหมายง่าย ๆ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับ รัฐ รัฐบาลการเมืองหรือการปกครอง ตามที่ Oxford Dictionary of Politics ได้ให้คำนิยามความหมายอย่างกว้าง ๆ ไว้หรือที่ Britanica Concise Encyclopedia ให้ความหมายว่า รัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองด้วยอาศัยแนวทางประจักษ์นิยม (empiricism) หรือ อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มี มโนทัศน์หลักในการศึกษา คือ การเมืองนั่นเอง การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ กระบวนการอบรมกลุ่มเยาวชน และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในสังคมไทย จะเกิดขึ้นได้นั้นเอง โดยกำหนดเนื้อหาสาระ ตลอดทั้งกระบวนการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยแก่สาธารณชน ในสื่อสารมวลชนทุกประเภท ในสัดส่วนที่มีความเหมาะสม และ ประการที่ห้า ในการจัดหลักสูตรการศึกษาอบรมทุกหลักสูตรของทุกองค์กร

คำสำคัญ: รัฐศาสตร์, ความมั่นคง, การเมืองไทย

* Received 1 November 2019; Revised 3 December 2019; Accepted 20 December 2019

Abstract

Political science is related to political education. Democracy and the strengthening of a democratic way of life in Thailand are still fragile. Due to the lack of academic knowledge and past government policy support, it can be seen that the curriculum in schools is good. The teaching process of teachers, teachers at different levels, and the formation of a democratic way of life in schools is good. Has not been seriously reformed. The opportunity to build children and youths to become citizens with an understanding of politics and democratic governance is unfortunately lost. The implications of the issue of “Political Science and the Security of Thai Politics” begin by explaining about 3 words first, namely “political science,” one - word “security,” and the word “Thai politics.” In a comment, “political science” is interpreted as studying the state, government, politics, or governance, as broadly defined by the Oxford Dictionary of Politics or the Britannica Concise Encyclopedia. Political science is the study of politics and governance based on empiricism or, in conclusion, that Political science is a field of study. The central concept in the study is politics. Cognitive enhancement, the process of nurturing and democratic political culture in Thai society, will occur itself. by defining the content Throughout the process of enhancing public awareness of democracy in all types of media in proportions that are appropriate and fifth, in organizing all training courses of every organization.

Keywords: Political Science, Security, Thai Politics

บทนำ

นัยของประเด็น เรื่อง “รัฐศาสตร์กับความมั่นคงของการเมืองไทย” ขอเริ่มต้นด้วยการอธิบายเกี่ยวกับคำ 3 คำเป็นเบื้องต้นเสียก่อน ได้แก่ คำว่า “รัฐศาสตร์” คำหนึ่ง “ความมั่นคง” คำหนึ่งและคำว่า “การเมืองไทย” อีกคำหนึ่ง คำว่า “รัฐศาสตร์” มีความหมายง่าย ๆ หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับ รัฐ รัฐบาลการเมืองหรือการปกครอง ตามที่ Oxford Dictionary of Politics ได้ให้คำนิยามความหมายอย่างกว้าง ๆ ไว้หรือที่ Britannica Concise Encyclopedia ให้ความหมายว่า รัฐศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองด้วยอาศัยแนวทาง ประจักษ์นิยม (empiricism) หรือ อาจจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า รัฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาที่มี มโนทัศน์หลักในการศึกษา คือ การเมืองนั่นเอง ส่วนคำที่สองคือคำว่า “ความมั่นคง” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 สรุปความได้ว่าความมั่นคง คือความแน่นอนหนา

และทนทาน หรือความไม่กลับกลายเป็นอย่างอื่น หากนำคำนี้ไปรวมกับคำว่า “การเมืองไทย” ก็คงมีความหมายในแง่ของความมั่นคงเชิงรัฐศาสตร์ ได้ว่า “ความมั่นคงของการเมืองไทย” อาจหมายความว่าความมั่นคงของระบอบการเมืองและบรรดาสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ ภายใต้ระบอบการเมืองดังกล่าวและหากเป้าหมายของการเมืองไทยในอันที่จะมุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยแล้ว ก็มีความหมายถึงความมีเสถียรภาพความต่อเนื่อง ความชอบธรรม ความมีประสิทธิภาพประสิทธิผลของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยและยังอาจรวมไปถึงสถาบันทางการเมืองกระบวนการทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันเป็นเป้าหมายของความมั่นคงทางการเมืองนั่นเอง

ศาสตราจารย์ซีมัวร์ มาร์ติน ลิปเซท (Seymour Martin Lipset) สมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ทางด้านสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย วิทยาเขตเบิร์กลีย์ (University of California at Berkeley) เป็นผู้ซึ่งสนใจลักษณะและสังคมการเมืองของประเทศกำลังพัฒนาโดยมีผลงานอันโด่งดังที่ชื่อว่า Political Man ซึ่งเขาได้นำเอาแนวคิดด้วยสังคมวิทยาและเศรษฐศาสตร์พัฒนาการมาใช้เป็นกรอบการมองลักษณะการเมืองของประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาโดยต้องการค้นหาคำตอบที่ว่าทำไมระบอบประชาธิปไตยจึงดำรงอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพในสังคมหนึ่งแต่กลับไร้เสถียรภาพในอีกสังคมหนึ่ง ศาสตราจารย์ลิปเซทมีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่าการวิเคราะห์ระบอบการเมืองประชาธิปไตยมีอาจกระทำได้อย่างฉาบฉวยจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ อาทิ การที่รัฐธรรมนูญบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนเอาไว้มากมายประการใดก็ตามคงไม่สามารถจะสรุปได้ง่าย ๆ ว่าสังคมการเมืองนั้นเป็นประชาธิปไตยแล้วหรือในกรณีที่มีกระบวนการเลือกตั้งโดยเสรีและมีรัฐบาลโดยรัฐสภาที่มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งดังกล่าวก็อาจยังไม่สามารถสรุปได้อย่างเต็มปากเต็มคำว่าสังคมการเมืองนั้นเป็นประชาธิปไตยแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากระบอบประชาธิปไตยเป็นลักษณะเฉพาะอย่างหนึ่งของระบบสังคม ดังนั้นผู้ที่จะวิเคราะห์ระบอบประชาธิปไตยของประเทศหนึ่งประเทศใดจึงจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างของระบบสังคมในประเทศเหล่านั้นในเชิงลึกมากกว่าที่จะศึกษาหรือหาคำตอบอย่างง่าย ๆ หรืออย่างฉาบฉวยเกินไป

ลิปเซทมีความเห็นว่าในทุกะบบสังคมจะมี “โครงสร้าง” และ “หน้าที่” คอยทำงานประสานกันในอันที่จะสร้างบูรณาการภายในสังคม (Lipset, S. M., 1963) อย่างไรก็ตามการสร้างบูรณาการทางสังคมก็มีใช้สิ่งที่ทำให้เกิดขึ้นได้โดยง่ายเสมอไปเพราะในทุกะบบสังคมย่อมมีปัญหาคความขัดแย้งอยู่เสมอ (Charoenratanakun, S., 1987) ในสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศที่พัฒนาแล้วนั้น มีลักษณะที่สลับซับซ้อนไปด้วยทั้งความขัดแย้งและการร่วมมือระหว่างมวลสมาชิกภายในสังคม สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นธรรมชาติของสังคมประชาธิปไตยที่สถาบันทางการเมืองกลุ่มผลประโยชน์ต่างต้องอาศัยการเจรจาต่อรองโดย

คำนึงถึงหลักเหตุผลและความชอบธรรมรวมถึงหลักกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการยอมรับเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในสังคมนั้น ๆ รวมทั้งในสังคมที่พัฒนาแล้วที่มีการกระจายอำนาจและสังคมที่มีลักษณะพหุนิยมการเจรจาต่อรองรวมทั้งการแข่งขันจะถูกรักษาควบคู่ไปด้วยกลไกของระบบการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับรัฐบาลกลางอีกด้วย ส่วนในประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบปัญหาคล้าย ๆ กันเกี่ยวกับปัญหาของระบบราชการที่มักเข้ามาแทรกแซงทางการเมืองลิปเซทยอมรับแนวคิดของ Weber เกี่ยวกับความสำคัญของระบบราชการในสังคมสมัยใหม่โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสถาบันราชการให้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำเอานโยบายของฝ่ายการเมืองไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามการพัฒนาของระบบราชการย่อมทำให้สถาบันนี้เติบโตมีอำนาจแข็งกล้าขึ้นและผู้นำในระบบราชการมักจะใช้ความได้เปรียบในฐานะผู้ชำนาญการสร้างอิทธิพลต่อรองให้กับตนเองจนบางครั้งอาจถึงกับการเข้าไปก้าวก่ายแทรกแซงฝ่ายการเมืองในการกำหนดนโยบาย ลิปเซตตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าหากระบบราชการสามารถเข้าไปแทรกแซงครอบงำฝ่ายการเมืองในกระบวนการกำหนดนโยบายของรัฐได้เสียแล้ว ก็คงกลายเป็นว่าสังคมนั้นถูกปกครองโดยคนกลุ่มน้อยในระบบราชการ ข้อสังเกตนี้มีประเด็นเกี่ยวข้องกับแนวความคิดของ Robert Michels ที่ว่าการให้คนกลุ่มใหญ่เข้าไปทำหน้าที่ปกครองคนกลุ่มน้อยนั้นไม่เคยมีปรากฏในโลกของความเป็นจริงแม้ระบอบประชาธิปไตยจะเป็นระบอบการเมืองที่ยึดมติของคนส่วนใหญ่ในสังคมแต่ระบอบการเมืองแบบนี้ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีคนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง การที่คนกลุ่มน้อยในฐานะตัวแทนของพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งเข้าไปเป็นผู้ปกครองนั้นย่อมจะต้องทำหน้าที่เพื่อประชาชนทั้งมวลหรืออย่างน้อยก็ต้องคำนึงถึงเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ที่เลือกพรรคตนขึ้นมาไม่มากนักน้อย

นอกจากนี้ลิปเซตยังเชื่อว่าลักษณะธรรมชาติที่แตกต่างกันระหว่างสถาบันทางการเมืองกับสถาบันราชการในระบอบประชาธิปไตย คือสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่และความก้าวหน้าของสังคมในขณะที่สถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมีจุดยืนอยู่กับมติเสียงส่วนใหญ่ของประชาชนซึ่งบางครั้งอาจทำให้สิทธิและผลประโยชน์ของคนกลุ่มน้อยถูกคุกคามได้จากมติของคนกลุ่มใหญ่สถาบันราชการซึ่งมีจุดยืนอยู่กับ “หลักประสิทธิภาพ” และ “ความเป็นกลางทางการเมือง” จะมีบทบาทสำคัญคอยปกป้องปรากฏการณ์อันไม่พึงปรารถนาดังกล่าว ฉะนั้น ดุลแห่งอำนาจจะระหว่างสถาบันทางการเมืองกับระบบราชการจึงเป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่จะทำให้สังคมการเมืองประชาธิปไตยดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนโดยทั่วไปแต่ทั้งนี้ไม่ใช่ลักษณะของการแทรกแซงทางการเมืองของระบบราชการ โดยปราศจากความชอบธรรม อาทิ การใช้กำลังเข้าทำการปฏิวัติรัฐประหารยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเรือนประชาธิปไตย ลิปเซตกล่าวว่าสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยจะต้องด้วยคุณลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก ปัจเจกบุคคลในสังคมมีปรัชญาความเชื่อร่วมกันว่าเสรีภาพทางการเมืองของบุคคลเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

ประการที่สอง กลุ่มผู้นำทางการเมืองซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยจะเข้าไปครอบครองตำแหน่งทางการเมืองและมีบทบาทเป็นผู้ปกครองคนส่วนใหญ่ในสังคม ประการที่สาม กลุ่มผู้นำทางการเมืองกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่มีโอกาสได้เป็นผู้ปกครองจะทำหน้าที่สวดส่องการกระทำอันไม่ชอบธรรมของผู้ปกครองและในขณะเดียวกันก็จะคอยโอกาสที่จะเข้าไปเป็นผู้ปกครองเสียเองอีกด้วย ดังนั้น สังคมการเมืองแบบประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรดามวลสมาชิกของระบบสังคมมีค่านิยม ปทัสถานและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อระบอบการเมืองแบบนี้ ซึ่งแนวคิดของ ลิปเซทก็คล้ายคลึงกับแนวความคิดของอัลมอนต์และเวอร์บาเกี่ยวกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง (Civic Culture) เป็นปัจจัยสำคัญของการมีเสถียรภาพของระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศพัฒนาแล้ว เป็นส่วนใหญ่ซึ่งจะได้กล่าวอธิบายต่อไป

ลิปเซทกล่าวว่าถ้าประชาชนในสังคมใดไม่ให้ความเคารพกับสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลและกฎแห่งเสียงข้างมากเสียแล้ว การสถาปนาระบอบประชาธิปไตยก็จะเป็นไปได้ยากยิ่งกฎแห่งเสียงข้างมากซึ่งเป็นสาระสำคัญของระบอบประชาธิปไตยมิได้หมายถึงการเอาคนจำนวนมากที่มีความเห็นร่วมกันทางการเมืองเข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองแต่หมายถึงการเอาคนกลุ่มน้อยที่ได้รับความเห็นชอบจากคนจำนวนมากให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและคนกลุ่มน้อยกลุ่มนี้ควรจะเป็นพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งที่มีเสียงข้างมากเป็นกลุ่มก้อนเพื่อความมีเสถียรภาพของผู้ปกครองนอกจากนี้ ลิปเซท ยังกล่าวถึงคุณลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสังคมการเมืองแบบประชาธิปไตย นั่นก็คือการมีพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่แข็งแกร่งคอยทำหน้าที่ควบคุมการใช้อำนาจอันมิชอบของผู้ปกครองหากระบอบประชาธิปไตยขาดพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่เข้มแข็งเสียแล้วพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลก็ย่อมจะใช้อำนาจในทางที่คล้ายคลึงกับการปกครองแบบเผด็จการได้ด้วยวิถีทางของเสียงข้างมากในรัฐสภาหรือที่เรารู้จักกันในคำว่า “เผด็จการทางรัฐสภา” นั่นเอง ลิปเซทเชื่อว่าระบอบประชาธิปไตยจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีเสถียรภาพหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมือง 2 ประการ ได้แก่ เรื่องของ “ความชอบธรรม” (Legitimacy) และ “ความมีประสิทธิภาพ” (Effectiveness) ของระบบการเมืองดังกล่าว “ความชอบธรรม” ในที่นี้หมายถึงความสามารถของระบบการเมืองในอันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งความเชื่อที่ว่าสถาบันทางการเมืองทั้งหลายที่ดำรงอยู่นั้นเป็นองค์กรที่พึงปรารถนา ส่วน “ความมีประสิทธิภาพ” ในที่นี้หมายถึงสมรรถนะในเชิงปฏิบัติการของระบบการเมืองหรือประสิทธิภาพของรัฐบาลในการปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมายของรัฐและความต้องการของกลุ่มชนต่าง ๆ ในสังคม

อาจกล่าวในเชิงอุปมาอุปไมยได้ว่า “ความมีประสิทธิภาพ” เปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่คอยพยุหเสถียรภาพของระบบการเมือง และ “ความชอบธรรม” จะทำหน้าที่เสมือนตัวประเมนการเสถียรภาพของระบบการเมือง ลิปเซทกล่าวว่าแม้ระบบการเมืองจะมีสถาบันทาง

การเมืองและหน่วยราชการที่มีประสิทธิภาพเพียงไรก็ตามแต่ถ้าหากระบบการเมืองนั้นขาดความชอบธรรมและประสิทธิผล ก็ยากที่จะดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นักรัฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงอีกสองท่านที่มีผลงานร่วมกันในการกำหนดแนวคิดที่ว่าด้วยวัฒนธรรมทางการเมืองกับเสถียรภาพของระบอบประชาธิปไตย ก็คือ กาเบรียล อัลมอนด์ (Gabriel Almond) และซิดนีย์ เวอร์บา (Sidney Verba) ในผลงานที่ชื่อว่า The Civic Culture ผลงานของทั้งสองท่านนี้ร่วมกันเสนอแนววิเคราะห์วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture Approach) เพื่อนำไปอธิบายว่าลักษณะพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลภายในสังคมมีนัยสำคัญต่อรูปแบบของระบบการเมืองอย่างไร

จากการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองเปรียบเทียบระหว่างชาติต่าง ๆ รวม 5 ชาติ ได้แก่สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมันตะวันตก อิตาลี และเม็กซิโก ทำให้อัลมอนด์และเวอร์บาเชื่อว่าระบอบประชาธิปไตยจะดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อประชาชนในสังคมนั้นมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้อต่อระบอบการเมืองดังกล่าว ดังเช่นที่สามารถกล่าวสรุปได้ว่าการที่ระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐและอังกฤษซึ่งถือว่าเป็นแม่พิมพ์ของระบอบประชาธิปไตยในระบบประธานาธิบดีและระบบรัฐสภานั้นสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงก็เนื่องมาจากการที่ประชาชนของทั้งสองประเทศต่างมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั่นเอง

นักรัฐศาสตร์ทั้งสองท่านต้องการที่จะค้นหาคำตอบที่ว่าพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลในลักษณะใดกันแน่ที่ช่วยค้ำจุนให้ระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐและอังกฤษสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในความพยายามที่จะค้นหาคำตอบนี้ อัลมอนด์และเวอร์บาได้ศึกษาย้อนกลับไปในปรัชญายุคคลาสสิกในเรื่อง “คุณธรรมของพลเมือง” (Civic Virtue) ซึ่งเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของปัจเจกบุคคลในประชาคมการเมืองในขณะนี้นักปรัชญายุคคลาสสิกให้ความสำคัญกับคุณธรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในอันที่จะทำให้ประชาธิปไตยในนครรัฐยืนหยัดอยู่ได้แต่อัลมอนด์และเวอร์บา ได้เปลี่ยนประเด็นทางปรัชญา โดยมุ่งให้ความสำคัญกับทัศนคติและความรู้ทางการเมืองซึ่งจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลโดยบัญญัติศัพท์ในทางรัฐศาสตร์ขึ้นมาว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” (Political Culture) โดยอัลมอนด์และเวอร์บาเชื่อว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในระบอบประชาธิปไตยย่อมไม่มีลักษณะที่เป็นเนื้อเดียวกันทั้งหมดแต่จะแตกต่างกันไปตามพื้นฐานความรู้และทัศนคติและในความแตกต่างกันก็จะแฝงไว้ด้วยความกลมกลืนไปด้วยกันได้ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกับ “คุณธรรมทางการเมือง” ในนครรัฐกรีก ดังนั้นอัลมอนด์และเวอร์บาจึงเรียกลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองที่ปรากฏจริงอยู่ในสังคมการเมืองประชาธิปไตยตะวันตกว่า “วัฒนธรรมการเมืองของพลเมือง” (Civic Culture)

กล่าวคือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมือง เป็นลักษณะของแนวปฏิบัติทางการเมืองของปัจเจกบุคคลที่มีคุณสมบัติสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ ความเชื่อมั่นและเคารพในอำนาจของรัฐบาล (Trust In government) กับความเชื่อมั่นและเคารพสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคล

(trust in individual right) ปึงเจกบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อมั่นในระบอบการเมืองการปกครองของรัฐและให้ความเชื่อมั่นกับความสามารถและความตั้งใจจริงของผู้มีอำนาจปกครองประเทศในขณะเดียวกัน ปึงเจกบุคคลเหล่านี้ก็จะมั่นใจในสิทธิเสรีภาพของตนเองรวมทั้งของบุคคลอื่นว่าเป็นสิ่งที่พึงเคารพ และมีอิทธิพลสำคัญต่อเป้าหมายการปฏิบัติงานของรัฐบาล

กล่าวโดยสรุปก็คือ ระบอบประชาธิปไตยในสหรัฐอเมริกาและอังกฤษสามารถรักษาภาวะเสถียรภาพของมันเอาไว้ได้ก็เนื่องมาจากวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมืองของปึงเจกบุคคลทั้งหลายที่จะเป็นตัวก่อรูปโครงสร้างของระบบการเมืองในลักษณะเปิดและในขณะเดียวกันระบบการเมืองที่มีโครงสร้างส่วนหนึ่งทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพในอันที่จะหล่อหลอมปึงเจกบุคคลหรือสมาชิกใหม่ของสังคมให้ยอมรับในแนวทางปฏิบัติทางการเมืองดังกล่าว

นอกจากนั้น สิ่งที่จะต้องนำมาพิจารณาอีกประการหนึ่งก็คืออิทธิพลของแนวทางจิตวิทยาการเมืองที่มีความสำคัญต่อการศึกษาวิชารัฐศาสตร์ไม่น้อยกว่าวิชาประวัติศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เลยทีเดียว ดังที่ ชาร์ลส์ อี. เมอริยม นักรัฐศาสตร์คนสำคัญแห่งมหาวิทยาลัยชิคาโก ได้เขียนไว้ตั้งแต่ ค.ศ. 1925 ตามทฤษฎีของเขาเห็นว่าแนวคิดด้านจิตวิทยามีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นอันเนื่องมาจากลักษณะนิสัยส่วนหนึ่งและสิ่งที่ไม่ใช่ลักษณะนิสัยอีกส่วนหนึ่ง

1. ลักษณะนิสัย อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ ความเชื่อ ค่านิยมและบุคลิกภาพ ความเชื่อจะมีความเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริง ซึ่งข้อเท็จจริงนั้นอาจจะถูกต้องหรือไม่ถูกต้องก็ได้ แต่ถ้าบุคคลเชื่ออย่างไรแล้ว ความเชื่อนั้นย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเขาส่วนค่านิยมไม่เน้นที่ข้อเท็จจริงแต่เน้นที่การตีความว่าอะไรดีหรือไม่ดี เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเป้าหมายและวิธีการในการปฏิบัติตนค่านิยมจึงเป็นสิ่งที่มียอิทธิพลต่อการเลือกเป้าหมายของชีวิตและแนวประพฤติปฏิบัติสำหรับบุคลิกภาพ คือเครื่องมือในการกำหนดพฤติกรรมที่มีลักษณะเด่นหลาย ๆ ประการซึ่งบุคคลได้มาจากประสบการณ์ของชีวิต เช่น การชอบแสดงตัวหรือชอบเก็บตัวการชอบสังสรรค์หรือการเป็นคนสันโดษ การเป็นคนใจกว้างหรือใจคับแคบ เป็นต้น

2. สิ่งกำหนดพฤติกรรมที่ไม่ใช่ลักษณะนิสัย อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม ทศนคติ และสถานการณ์

ลักษณะนิสัยแม้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล แต่พฤติกรรมจะยังไม่เกิดขึ้นถ้าปราศจากสิ่งกระตุ้น สิ่งกระตุ้นอาจจะเป็นอย่างใดก็ได้ เช่น ความหิว คำสับประมาท เสียงร้อง ฯลฯ ส่วนทศนคติเกิดจากการรวมกันของสิ่งกระตุ้นกับลักษณะนิสัย ซึ่งจะเป็นลักษณะจำเพาะเจาะจง อาทิ เมื่อเราไปออกเสียงเลือกตั้งพรรคการเมืองหนึ่งสนับสนุนประชาธิปไตยอีกพรรคการเมืองหนึ่งสนับสนุนเผด็จการถ้าเรามีค่านิยมที่เน้นสิทธิเสรีภาพความเสมอภาคซึ่งเป็นค่านิยมของระบอบประชาธิปไตยเราก็คงไปลงคะแนนเสียงให้พรรคการเมืองแรกมากกว่าพรรค

การเมืองหลังนั่นเองสำหรับสถานการณ์ก็หมายถึงสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นบุคคลและไม่ใช่บุคคลซึ่งปรากฏในขณะที่กำลังจะมีพฤติกรรมหากสถานการณ์การชุมนุมของประชาชนจำนวนมาก ๆ ที่ประท้วงให้มีการเลือกตั้งโดยเร็วเกิดมีเสียงปืนหรือเสียงระเบิดกลางที่ชุมนุมของประชาชนก็ย่อมนำไปสู่พฤติกรรมของผู้ชุมนุม อาทิ เกิดการแตกตื่นโกลาหลจนยากที่จะควบคุมหรือเกิดความโกรธแค้นของผู้ชุมนุมจนนำไปสู่การใช้ความรุนแรง เป็นต้น (Sinsawat, N., 2002)

การศึกษาทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่รวมถึงการให้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น การสร้างทักษะที่จำเป็นต่อการโต้ตอบหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์แต่ละวันในชีวิตจริงโดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และบ่มเพาะความสนใจ ทักษะคิดและคุณค่าที่พลเมืองทั้งมวลควรจะมีอยู่เพื่อช่วยให้พวกเขาเกิดสติปัญญา มีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบในระบบการเมือง (Samudavanij, C. & Frohlich, J. M., 1990) พร้อม ๆ กับการจัดทำรัฐธรรมนูญที่มีการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างอำนาจประเทศเยอรมันตะวันตกได้ดำเนินการให้มี “การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง” เพื่อเปลี่ยนแปลงประชาชนชาวเยอรมันให้เป็น “พลเมือง” โดยปฏิรูประบบการศึกษาให้เป็น “การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง” เพื่อสร้างคนรุ่นใหม่ให้เป็นพลเมืองโดยเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นอนุบาลพร้อมกับจัดให้มีการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองให้กับผู้ใหญ่ ทั้งยังได้มีการปฏิรูปสื่อมวลชนทั้งโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ให้สามารถเสนอข่าวสารได้โดยเป็นอิสระจากรัฐบาล และส่งเสริมให้พรรคการเมืองรวมถึงองค์กรภาคประชาชนต่าง ๆ ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการเมืองด้วย (Tevinarumitkun, P., 2009) การให้การศึกษาทางการเมืองและการเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองที่เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยแก่พลเมืองชาวเยอรมันเพื่อเป็นการอบรมหล่อหลอมกลาทางการเมือง (Politicalsocialization) ในรูปแบบใหม่และปลูกฝังจนกระทั่งกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมือง (Politicalculture) ที่เอื้ออำนวยต่อระบอบประชาธิปไตย ในที่สุดการให้การศึกษาทางการเมืองดังกล่าวนี้ไม่เพียงแต่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลเยอรมนีทุกสมัยเท่านั้นแนวทางปฏิบัติไม่ใช่ภารกิจของสถาบันการศึกษาตามลำพังแต่เป็นภารกิจขององค์กรทุกภาคส่วนในสังคมนอกเหนือจากนั้นพรรคการเมืองของเยอรมนียังจัดตั้งมูลนิธิให้เป็นองค์กรสำคัญในการทำหน้าที่ให้การศึกษาทางการเมืองและเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองอย่างต่อเนื่องและมีอิสระในการดำเนินการแยกจากพรรคการเมือง โดยมีงบประมาณสนับสนุนที่พอเพียงอีกด้วย

ทฤษฎี

ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและคำถามเกี่ยวกับความมั่นคงโดยทั่วไปแนวคิดหรือมุมมองเกี่ยวกับความมั่นคงนั้นแยกไม่ได้จากฐานคติในการมองระเบียบ ระหว่างประเทศ นักทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสำนักอังกฤษ (The English School of International Relations) อย่างเช่น แบร์รี บูซาน (Buzan, B.) ได้ตั้งข้อสังเกตในการจัดกลุ่มมุมมองของ

นักทฤษฎีเกี่ยวกับระเบียบระหว่างประเทศโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มแรก เป็นกลุ่มที่มีฐานคติว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเป็นระบบระหว่างประเทศ (International System) กลุ่มที่สอง เป็นกลุ่มที่มองว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกิดขึ้นภายใต้สังคมระหว่างประเทศ (International Society) และกลุ่มที่สาม คือกลุ่มที่เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างประเทศต้องก้าวข้ามมุมมองที่กำหนดโดยเงื่อนไขของสถานภาพเดิมโดยมุ่งไปสู่การเปลี่ยนแปลงสภาพที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นในการทำความเข้าใจระเบียบโลกเพื่อกำหนดวิธีการในก้าวไปสู่ความเป็นสังคมโลก (World Society) จึงต้องมองจากมุมที่มากกว่ารัฐ การแบ่งวิธีการมองหรือวิธีคิดเกี่ยวกับระเบียบโลกออกเป็น 3 แนวทางนี้ ยังเชื่อมโยงกับฐานคติ ในทฤษฎีการเมืองและทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศโดยทั่วไปอีกด้วยทั้งนี้จะเห็นว่ากลุ่มที่มองระเบียบระหว่างประเทศว่าเป็นระบบระหว่างประเทศมักจะมีฐานคติแบบสังคมนิยม (Realism) ส่วนกลุ่มที่มองในแบบสังคมระหว่างประเทศมักจะมีฐานคติแบบเหตุผลนิยม (Rationalism) และกลุ่มที่ต้องการก้าวไปสู่สังคมโลกมีฐานคติแบบจักรวาลทัศน์นิยม (Cosmopolitanism) ในบางครั้งกลุ่มสุดท้ายก็ถูกมองว่ามีฐานคติแบบปฏิวัตินิยม (Revolutionism) ซึ่งเราอาจตั้งข้อสังเกตในรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้ (Buzan, B., 2014)

ประการแรก กลุ่มที่มองระเบียบระหว่างประเทศว่าเป็นเพียงระบบระหว่างประเทศ มักจะสืบสกุล แนวคิดมาจากทฤษฎีการเมืองของนิโคโลแมคเคียเวลลี (Niccolò Machiavelli) (ค.ศ. 1452 - 1519 และโทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes) (ค.ศ. 1588 - 1679) ซึ่งแนวคิดของแมคเคียเวลลีและฮอบส์นี้จะมีความสอดคล้องกับแนวคิดสังคมนิยมและสังคมนิยมใหม่ใน ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคปัจจุบันแม้จะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดแต่ในภาพรวมนักทฤษฎีในกลุ่มนี้จะยึดรัฐเป็นหน่วยอ้างอิงหลักในการวิเคราะห์ความมั่นคงและมองโครงสร้างระหว่างประเทศว่าเป็นสถานะอนาธิปไตยในเมื่อการเมืองเป็นเรื่องของอำนาจ สันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศจะเกิดขึ้นได้ก็แต่โดยกลไกที่เกี่ยวข้องกับการรักษาดุลแห่งอำนาจของรัฐเป็นหลักในบรรดานักสังคมนิยมใหม่เองยังมีการแยกย่อยเป็นกลุ่มที่เรียกว่าสังคมนิยมเชิงป้องกัน (Defensive Realism) และสังคมนิยมเชิงรุก (Offensive Realism)

ประการที่สอง กลุ่มที่มองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในบริบทของสังคมระหว่างประเทศหรือมองระเบียบโลกว่าเป็นสังคมแห่งรัฐ มักเป็นนักทฤษฎีที่สืบสกุลมาจากแนวคิดสำนักเหตุผลนิยมใน คริสต์ศตวรรษที่ 18 ซึ่งนักทฤษฎีคลาสสิกของสำนักนี้คือ ฮูโก โกรเชียส (Hugo Grotius) (ค.ศ. 1583 - 1645) กลุ่มนี้มองรัฐโดยเทียบเคียงกับบุคคลที่ดำรงอยู่ในสังคม เช่นเดียวกับบุคคลที่อยู่ในสังคม รัฐ ก็ดำรงอยู่ในสังคมของรัฐและสังคมทุกสังคมไม่ว่าจะของรัฐหรือของบุคคลย่อมมีบรรทัดฐานและมาตรฐานการประพฤติปฏิบัติสำหรับสมาชิกรัฐซึ่งดำรงอยู่ในสังคมก็ย่อมต้องประพฤติปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมแห่งรัฐเช่นกันคำถามก็คือว่าใครกันที่เป็นผู้กำหนดบรรทัดฐานและแนวทางปฏิบัติคำตอบเกี่ยวกับที่มาของบรรทัดฐานมีความแตกต่างกันไปบ้างในรายละเอียดโดยสำหรับทฤษฎีเหตุผลนิยมแล้วบ่อเกิดของบรรทัดฐานนั้น

จะตั้งอยู่บนเหตุผลของผลประโยชน์ร่วมกันส่วนนักทฤษฎีร่วมสมัยในสำนักอังกฤษ อย่างเช่น เฮดลีย์ บูล (Hedley Bull) (ค.ศ. 1932 - 1985) เห็นว่าความจำเป็นและเงื่อนไขของการที่ต้องดำรงอยู่ร่วมกัน ทำให้รัฐต้องเป็นผู้สร้างและกำหนดบรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ขึ้นมาใช้ระหว่างกันโดยอาศัยรูปแบบของข้อตกลงในขณะนักทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) หรือทฤษฎีประกอบสร้างมองว่าไม่เพียงแต่รัฐจะมากำหนดบรรทัดฐานร่วมกันเท่านั้นแต่ในระยะยาวแล้วรัฐเองก็จะถูกกล่อมเกลามาโดยสถาบันทางสังคมที่รัฐได้ร่วมกันสร้างขึ้นมานั่นเอง ด้วยเหตุนี้บรรทัดฐานเหล่านี้ในที่สุดก็จะทำให้สิ่งที่เรียกว่าอัตลักษณ์หรือธรรมชาติของรัฐเปลี่ยนไปแต่ไม่ว่ามองในมุมของนักทฤษฎีเหตุผลนิยมหรือคอนสตรัคติวิสต์ก็ตามระเบียบระหว่างประเทศจะปรากฏออกมาในรูปแบบของสถาบันระหว่างประเทศและระบอบระหว่างประเทศต่าง ๆ (International Regime) ซึ่งจะกลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้พฤติกรรมหรือแม้กระทั่งอัตลักษณ์หรือตัวตนของรัฐเองเปลี่ยนแปลงไปซึ่งจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้เกิดสันติภาพและความมั่นคงในโลกในที่สุด

ในจุดนี้มีข้อสังเกตในรายละเอียดถึงความแตกต่างกันของนักทฤษฎีร่วมสมัยในกลุ่มของนักคิดแนว สังคมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะระหว่างกลุ่มเสรีนิยมใหม่ (Neoliberalism) กับสำนักอังกฤษ (English School) กลุ่มเสรีนิยมใหม่ส่วนใหญ่เป็นนักรัฐศาสตร์ที่สังกัดสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกากลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับการค้าระหว่างประเทศและความร่วมมือด้านความมั่นคงที่เรียกว่า “ระบอบระหว่างประเทศ” ต่าง ๆ (เช่น ระบอบการค้าเสรี) ที่ส่วนใหญ่อาศัยแรงจูงใจที่เกิดจากการค้าและจากการที่รัฐต้องพึ่งพาอาศัยกัน ในขณะที่สำนักอังกฤษจะอธิบายบ่อเกิดของกฎหมายและบทบาทของสถาบันระหว่าง ประเทศโดยอาศัยฐานคิดแบบเหตุผลนิยมคลาสสิกในยุคต้น ๆ มากกว่าสถาบันในความหมายของสำนักอังกฤษจึงมิได้จำกัดที่ระบอบจำเพาะ แต่หมายถึงการสถาปนาเงื่อนไขในการกำหนดกฎกติกาทั้งมวลของ สังคม อย่างเช่น ระบอบเวสต์ฟาเลียจะหมายถึงเงื่อนไขทั้งมวลที่สถาปนาความเป็นรัฐและกำหนดกรอบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐระบอบเวสต์ฟาเลียสำหรับสำนักอังกฤษจึงไม่ใช่เป็นเพียงข้อตกลงเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติต่อกันระหว่างรัฐเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างความเป็นรัฐขึ้นมาอีกด้วยเพราะฉะนั้นจึงไม่น่าประหลาดใจที่ในระยะต่อมาสำนักอังกฤษได้รับเอากรอบการวิเคราะห์ในแบบคอนสตรัคติวิสต์เข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจรัฐและระเบียบระหว่างประเทศซึ่งก็ยิ่งทำให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่างมากขึ้นโดยเฉพาะเป็นการ สะท้อนพลวัตของความสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ของรัฐในสังคมนระหว่างประเทศและการวางเงื่อนไขสำหรับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของโลกในปัจจุบันได้ดีขึ้นอีกด้วย

ในรายละเอียด สำนักอังกฤษจะแยกเป็น 2 สกุลย่อย คือ สกุลพหุนิยม (Pluralism) และสกุลเอกภาพนิยม (Solidarism) สกุลพหุนิยมเป็นตัวแทนของสกุลความคิดที่ยังคงมองรัฐว่าเป็นชุมชนของการ รวมกันของกลุ่มคนแต่ละชาติที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมเฉพาะ ในแง่หนึ่งสกุลพหุนิยมของสำนักอังกฤษ จึงมิได้ปฏิเสธการมองรัฐในฐานะประชาชาติ

(Communitarianism) นักคิดในกลุ่มนี้จึงยังคงมองรัฐเป็นศูนย์กลางและยังคงเห็นคุณค่าในหลักอธิปไตยของรัฐจึงยังคงสนับสนุนหลักการไม่แทรกแซงกันในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งนี้เนื่องจากข้อห่วงใยหลักของนักคิดกลุ่มนี้ ก็คือสันติภาพและความมั่นคง อันเกิดจากการรักษาระเบียบระหว่างประเทศมีความจำเป็นต้องมาก่อนประเด็นอื่น เพราะฉะนั้นแม้จะพบว่า อาจจะมีบางรัฐที่บกพร่องอยู่บ้างในการธำรงไว้ซึ่งหลักของความยุติธรรมหรือการคุ้มครองสิทธิพลเมืองภายในรัฐนั้นแต่เพราะเหตุที่สกุลพหุนิยมเชื่อว่ารัฐย่อมสามารถมีระบอบการปกครองภายในที่แตกต่างกันได้ความเป็นประชาชาติรัฐ (Community of States) ย่อมประกอบไปด้วยรัฐที่มีความหลากหลายที่แต่ละรัฐไม่จำเป็นต้องใช้บรรทัดฐานภายในแบบเดียวกันการที่รัฐมีบรรทัดฐานภายในไม่เหมือนกันจึงไม่อาจถือเป็นเหตุแห่งการแทรกแซง สิ่งที่สังคมระหว่างประเทศอาจทำได้ในสถานการณ์ดังกล่าว คือ การใช้กฎหมายระหว่างประเทศเป็นเงื่อนไขในการกำหนดหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาของรัฐนั้น แต่ไม่ใช่การแทรกแซง ในขณะที่สำนักอังกฤษในสกุลเอกภาพนิยมมองว่าคุณค่าของความดีงามถูกต้องที่เป็นสากลมีอยู่แม้ว่าสังคมระหว่างประเทศจะประกอบไปด้วยรัฐต่าง ๆ แต่ว่ารัฐแต่ละรัฐดำรงอยู่ในฐานะสมาชิกของประชาชาติทั้งมวล รัฐจึงเป็นไปตามคุณค่าสากลและโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากทฤษฎีของจักรวาลทัศน์นิยมซึ่งมองว่าการกำเนิดรัฐเกิดจากเหตุผลสากล สำนักอังกฤษในสกุลเอกภาพนิยมจึงมีแนวโน้มที่โอนเอียงไปในทางที่มองว่าโลกกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็น “สังคมโลก”

ประการที่สาม กลุ่มที่มองความสัมพันธ์ระหว่างประเทศว่ามีเป้าหมายและกำลังดำเนินไปสู่ความเป็น “สังคมโลก” ที่เป็นหนึ่งเดียวซึ่งพัฒนาการดังกล่าวตั้งอยู่บนหลักสากลของคุณค่าที่มนุษยชาติโดยอาศัยธรรมชาติแห่งความมนุษย์แล้วย่อมมีส่วนร่วมกันแนวคิดนี้สืบสกุลมาจากแนวคิดจักรวาลทัศน์นิยม (Cosmopolitanism) ของอิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) (ค.ศ. 1724 - 1804) ที่มองมนุษย์ในฐานะปัจเจกชนซึ่งไม่ว่าในเวลาต่อมามนุษย์จะมารวมกันเป็นรัฐ แต่มนุษย์ยังคงมีความเป็นมนุษย์โดยพื้นฐานและเมื่อพิจารณามนุษย์ในระดับโลกปัจเจกชนจึงเป็นส่วนหนึ่งของมวลมนุษยชาติและมีสถานะเป็นประชากรโลกที่ข้ามพ้นรัฐชาติ แนวคิดนี้จึงสนับสนุนการการจัดระเบียบสังคมโลกที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงกันอย่างขนานใหญ่เพื่อก้าวข้ามการผูกติดกับรัฐชาติในฐานะจุดยึดโยงแห่งอัตลักษณ์ของ ปัจเจกชน นักคิดในสกุลนี้จึงให้ความสำคัญกับการมองประเด็นความมั่นคงที่อยู่นอกกรอบรัฐชาติ โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงข้ามชาติ เช่น ประเด็นผู้ลี้ภัย อาชญากรรมข้ามชาติ อาชญากรรมต่อมนุษยชาติ เป็นต้น ซึ่งมักจะเรียกรวม ๆ ว่า “ความมั่นคงของมนุษย์” จุดเน้นในการศึกษาและหน่วยอ้างอิงในการวิเคราะห์ด้านความมั่นคง จึงแตกต่างจากรูปแบบเดิมที่เน้นรัฐเป็นหน่วยอ้างอิงและหน่วยวิเคราะห์พื้นฐานส่วนหนึ่งหากจะเข้าใจแนวคิดเรื่อง แนวทางความมั่นคงมนุษย์โดยทั่วไปแม้ว่าการมองระเบียบ โลกในฐานะ “สังคมโลก” นี้ จะสอดคล้องกับแนวคิดจักรวาลทัศน์นิยมแต่ในอีกแง่หนึ่งด้วยการที่เน้นความเปลี่ยนแปลงและการเสนอวิสัยทัศน์

ความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่ต่างไปจากแนวคิดดั้งเดิมแนวคิดนี้จึงถูกมองว่าเป็นแนวคิด “ปฏิวัตินิยม” ด้วยเช่นกัน

โดยทั่วไปในการศึกษาสิ่งต่าง ๆ เราจำเป็นต้องตั้งคำถามถึงขอบเขตและระดับของสิ่งที่ต้องการศึกษารวมทั้งแนวทางที่ใช้ในการศึกษาเนื่องจากการกำหนดขอบเขตและระดับทำให้เราสามารถกำหนดหน่วยการวิเคราะห์ที่แน่นอนได้และยังสามารถเลือกแนวทางการศึกษาที่เหมาะสมได้อีกด้วย การศึกษาเรื่องความมั่นคงจึงมักเกิดคำถาม อาทิ ความมั่นคงที่กล่าวถึงเป็นความมั่นคงของใครอะไรเป็นเงื่อนไขให้เกิดความมั่นคงความมั่นคงที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นวาระของสังคมหรือเป็นวาระในเชิงนโยบายนั้น ต้อง อาศัยทรัพยากรชนิดใด จำนวนเท่าใด ในการบรรลุเป้าหมายเป็นต้น (Ronnie D. L., 1995)

คำถามที่ว่าความมั่นคงเป็นความมั่นคงของใครนั้นโดยทั่วไปเราจะพบว่าคำตอบก็คือรัฐเป็นเวลา หลายศตวรรษนับตั้งแต่ ค.ศ. 1648 ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลียที่รับรองรัฐในฐานะบุคคล ในทางกฎหมายระหว่างประเทศ คำถามเกี่ยวกับความมั่นคงมักจะชี้ไปที่รัฐในฐานะ “หน่วยอ้างอิง” (Ref Erent) หลัก โดยที่ยังไม่เป็นที่แน่ชัดว่าหลายศตวรรษก่อนหน้าการเกิดขึ้นของสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลียรัฐอย่างที่เรารู้จักและเข้าใจกันในทุกวันนี้ได้เป็นหน่วยอ้างอิงของคำตอบต่อคำถามเรื่องความมั่นคงมาโดยตลอดหรือไม่แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าอย่างน้อยหน่วยสังคมการเมืองที่มีการจัดระเบียบในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมักจะกลายเป็นหน่วยอ้างอิงของคำถามเรื่องความมั่นคงในห้วงเวลาของประวัติศาสตร์มนุษย์เสมอนอกจากนั้นแม้จะถือว่ารัฐเป็นหน่วยอ้างอิงหลักก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติการกำหนดวาระ นโยบาย และการดำเนินงานด้านความมั่นคงซึ่งมีนัยถึงการระดมทรัพยากรของรัฐมักจะถูกกำหนดโดยผู้ตัดสินใจที่ศูนย์กลางของรัฐ (Central Decision Makers หรือ CDM) นั้น ๆ เสมอ เพราะฉะนั้น DCM จึงเป็น ตัวแทนของรัฐในการตัดสินใจด้านความมั่นคง (Allagappa, M., 1998)

อย่างไรก็ตาม ใน 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการตั้งคำถามที่มากขึ้นเกี่ยวกับการผูกขาดของรัฐ ในฐานะการเป็นหน่วยอ้างอิงในเรื่องความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักคิดในสำนักที่มองว่าการเมือง เป็นส่วนหนึ่งของสังคมซึ่งประกอบด้วยมนุษย์ หน่วยอ้างอิงของความมั่นคงจึงไม่จำเป็นต้องใช้รัฐเสมอไป ความเป็นไปได้ว่าหน่วยอ้างอิงในเรื่องความมั่นคงมีอยู่หลากหลายขึ้นอยู่กับระดับการวิเคราะห์นับตั้งแต่ปัจเจกบุคคล รัฐ สังคม หรือมวลมนุษยชาติ นักทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสำนักอังกฤษโดยเฉพาะในสกุลเอกภาพนิยมและนักทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดเรื่อง “สังคมโลก” เป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงความหลากหลายในการมองหน่วยอ้างอิงของความมั่นคง

การระบุหน่วยอ้างอิงของความมั่นคงนี้เป็นจุดเริ่มของชุดคำถามที่ตามมาว่าอะไรเป็นเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงแก่หน่วยความมั่นคงนั้น ๆ เช่น ถ้าหากหน่วยอ้างอิงของความมั่นคงถูกระบุว่าเป็น รัฐ ก็มักจะมีการตอบตามมาว่าเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงของรัฐ

ก็คือ ความมีอธิปไตยความเป็นเอกราชการปราศจากสงครามกลางเมืองและการปลอดจากการก่อความไม่สงบภายในรัฐแต่ถ้าหน่วยอ้างอิงของความมั่นคงถูกระบุว่าเป็นบุคคลภายใน รัฐเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงก็อาจ ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจากภัยอันตรายซึ่งอาจเกิดจากทั้งมนุษย์เป็นผู้ก่อและจากธรรมชาติ เป็นต้น คำถามเกี่ยวกับเงื่อนไขความมั่นคงจะเป็นคำถามที่สะท้อนถึงรายละเอียดของขอบเขตของการศึกษาซึ่งมักจะครอบคลุม คำถามเกี่ยวกับประเภทของภัยคุกคาม เกี่ยวกับคุณค่าหลักที่จุดอ้างอิงนั้น ๆ ยึดถือ หรือ เกี่ยวกับการกำหนดนิยามของปัญหา เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าการระบุหน่วยอ้างอิงและเงื่อนไขของความมั่นคงนี้เองที่ทำให้แนวคิดความ มั่นคงในปัจจุบันขยายขอบเขตจากความมั่นคงแบบเดิม (Traditional Security Concept) ครอบคลุมไปถึง ความมั่นคงที่ไม่ใช่แบบเดิมหรือความมั่นคงแบบใหม่ (Non - Traditional Security Concept) หรือกล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ ความแตกต่างของสองแนวทางการศึกษาความมั่นคงแบบดั้งเดิมและความมั่นคงแบบใหม่เกิดจากความแตกต่างกันในการระบุหน่วยอ้างอิงและเงื่อนไขของความมั่นคงนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการขยายขอบเขตการศึกษาด้านความมั่นคงนี้ โอเล แวเวอร์ (Wæver, O.) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า นับตั้งแต่ทศวรรษ 1980 เป็นต้นมาเราจะสังเกตเห็นว่าขอบเขตของ การศึกษาความมั่นคงได้ขยายออกไปมากจากการที่เน้นที่รัฐเป็นหน่วยอ้างอิงหลักมาสู่ประชาชนทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและในฐานะองค์ภาพส่วนรวมในระดับโลกเพราะฉะนั้นเงื่อนไขของความมั่นคงจึงขยายขอบเขตครอบคลุมทุกประเด็น เช่น เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจนเกิดความสับสนว่าขอบเขตในการศึกษาความมั่นคงจะสิ้นสุดตรงจุดใด แวเวอร์ จึงสรุปว่า เนื่องจากเราคิดถึง ความ มั่นคงแรกเริ่มโดยอ้างอิงกับรัฐแล้วจึงขยายไปสู่หน่วยอ้างอิงอื่น ๆ โดยที่แม้จะมีการศึกษาความมั่นคงทางเลือกหรือความมั่นคงใหม่แต่ก็ต้องกลับมาเปรียบเทียบกับหรืออ้างอิงกับความมั่นคงของรัฐอยู่นั่นเองจึงสมเหตุสมผลที่จะมองไว้เป็นเบื้องต้นก่อนว่าแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคง หมายถึงความมั่นคงของรัฐแต่ทั้งนี้ก็ต้องคำนึงถึงพลวัตของความสัมพันธ์ที่มีกับความมั่นคงในระดับปัจเจกชนและระดับโลกด้วย (Wæver, O., 1995) ข้อสังเกตประการสุดท้ายเกี่ยวกับคำถามที่เกี่ยวข้องกับญาณวิทยา (Epistemology) และคำถามในเชิงกระบวนการโดยเฉพาะคำถามที่ว่าความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงที่ได้กลายมาเป็นวาระของสังคมหรือเข้าสู่นโยบายสาธารณะนั้นเกิดขึ้นมาได้อย่างไรความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงที่ได้กลายเป็นวาระของ สังคมและกลายเป็นวาระในเชิงนโยบายนั้นมีลักษณะเป็นวัตถุวิสัยหรือว่าเป็นเรื่องของสหอัตวิสัยซึ่งผู้ที่ถือแนวทางแรกมักจะถูกจัดไว้ในกลุ่มสัจนิยม (Realism) และผู้ที่ถือแนวทางหลังจะถูกจัดไว้ในกลุ่มของทฤษฎีประกอบสร้าง ดังนั้นการศึกษาความมั่นคงจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีข้อถกเถียงเกี่ยวกับแนวทางการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำถามเกี่ยวกับญาณวิทยาและแนวทางการศึกษาที่ใช้การทำความเข้าใจการ ก่อรูปของประเด็นความมั่นคงนี้ยังสะท้อนถึงการกำหนดทางออกเกี่ยวกับปัญหาเรื่องความมั่นคงอีกด้วย

รัฐในฐานะหน่วยอ้างอิงในการวิเคราะห์ด้านความมั่นคง

อเล็กซานเดอร์ เวนด์ท์ (Wendt, A.) นักวิชาการด้านทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสำนักคอนสตรัคติวิสต์หรือทฤษฎีประกอบสร้าง กล่าวว่า “คอนสตรัคติวิสต์ไม่ใช่ทฤษฎีการเมืองระหว่างประเทศความรู้ความเข้าใจในแบบคอนสตรัคติวิสต์ช่วยให้เรามองออกว่า ตัวแสดงถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากสังคมอย่างไรแต่ความรู้ความเข้าใจในแบบคอนสตรัคติวิสต์นี้ไม่ได้กำลังบอกเราว่าเราควรเลือกศึกษาตัวแสดงใดหรือว่าตัวแสดงนั้นประกอบสร้างขึ้นมาจากแหล่งใด” (Wendt, A., 1999) เพราะฉะนั้น เวนด์ท์ จึงเห็นว่าก่อนจะนำแนวทางแบบคอนสตรัคติวิสต์มาวิเคราะห์จำเป็นต้องเลือกหรือระบุหน่วยและระดับการวิเคราะห์หรือระบุตัวแสดงและโครงสร้างเสียก่อนตัวอย่างเช่น ถ้าเราเลือกที่จะอธิบาย “ระบบรัฐ” ระบบรัฐก็จะเป็นสิ่งที่ถูกเจาะจงเลือกขึ้นมาจากเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในขอบเขตของสาขาวิชาซึ่งในการอธิบายระบบรัฐก็ต้องแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ หน่วยการวิเคราะห์และระดับการวิเคราะห์หน่วยการวิเคราะห์ในที่นี้ก็คือรัฐซึ่งเป็นหน่วยเฉพาะที่อาจถูกนิยามให้ตรงข้ามกับปัจเจกบุคคลขบวนการทางสังคมข้ามชาติหรือบรรษัทข้ามชาติในขณะที่ระดับการวิเคราะห์ในที่นี้ก็คือระบบระหว่างประเทศซึ่งย่อมแตกต่างการเมืองภายในประเทศซึ่งเป็นอีกระดับหนึ่งของระดับการวิเคราะห์ตัวอย่างของระดับการวิเคราะห์ที่แม้จะเป็นเรื่องระหว่างประเทศแต่ถือเป็นระดับการวิเคราะห์การเมืองภายในประเทศ เช่น การวิเคราะห์กระบวนการตัดสินใจและการกำหนดนโยบายต่างประเทศของประเทศใดประเทศหนึ่ง เป็นต้น ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงดังที่กล่าวมาแล้วไม่ว่าจะพิจารณาจากระดับของการเมืองภายในประเทศหรือระหว่างประเทศก็ตามและแม้ว่ารัฐจะมีหน่วยอ้างอิงหรือหน่วยการวิเคราะห์ที่เป็นไปได้เพียงหนึ่งเดียวนักทฤษฎีส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องต้องกัน ว่ารัฐเป็นหน่วยการวิเคราะห์ที่สำคัญในเรื่องความมั่นคงโดยเฉพาะเนื่องจากรัฐเป็นหน่วยที่กำหนด โครงสร้างของอำนาจที่เป็นทางการและเป็นผู้ถือสิทธิ์ขาดในการใช้ความรุนแรง

สรุป

การใช้อำนาจในการบริหารประเทศถูกกำหนดด้วยโครงสร้างของรัฐธรรมในการให้อำนาจแก่ผู้นำประเทศในการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาและการรักษาความมั่นคงของประเทศให้เกิดความผาสุกตลอดถึงความสงบเรียบร้อยตามหลักของการปกครองของประเทศเพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความรุนแรงหรือการต่อต้านในการใช้อำนาจของผู้บริหารในการเข้ามาแก้ไข ปัญหาของประชาชนในประเทศและรักษาไว้ซึ่งความยุติธรรมตามหลักของกฎหมายรัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้

บรรณานุกรม

- Wendt, A. (1999) . Social Theory of Internaitonal Relations. Cambridge: Cambridge University Press.
- Buzan, B. (2014) . An Introduction to the English School of International Relations. Massachusett: Polity Press.
- Charoenratanakun, S. (1987) . Political Analysis Summarizing the Concept of Ten American Scholars. Bangkok: Odean Store.
- Lipset, S. M. (1963) . Political Man. New York: Doubleday andCompany.
- Allagappa, M. (1998) . Asian Security Practice: Material and Ideational Influences. Stanford, CA: Standford University Press.
- Wæver, O. (1995) . “ Securitization and Desecuritization.” in On Security, eds. Ronnie D. Lipschutz. New York: Columbia University Press.
- Ronnie D. L. (1995) . “On Security.” in On Security. Ronnie D. Lipschutzed. New York: Columbia University Press.
- Samudavanij, C. & Frohlich, J. M. (1990) . Political Studies: Concepts and ManagementMethods. In Duplicate Documents. January 1990.
- Sinsawat, N. (2 0 0 2) . A Study of Political Science According to Political PsychologyGuidelines. Bangkok: ChuanPim Printing.
- Tevinarumitkun, P. (2009) . Civic Education : Developing Thai politics by creatingdemocracy that "people". Retrieved April 20, 2018, from <http://m.se-ed.com>product>detail>.

อำนาจผลประโยชน์ทางการเมือง*

ON POWER, POLITICAL INTERESTS

มะลิ ทิพย์ประจง

Mali Thipprajong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phetchaburi Buddhist College, Thailand

นิพนธ์ ทิพย์ศรีนิมิต

Nibondh Tipsrinimit

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

Walailak University, Thailand

E-mail: thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

พจนานุกรมของฝรั่งเศสหนึ่ง ได้นิยามคำว่า Politics ว่าคือการต่อสู้เพื่ออำนาจ และอำนาจที่ว่่านี คงจะหมายถึงอำนาจอันเกิดจากการมีตำแหน่งหน้าที่ ในภาครัฐ เพราะอำนาจประเภทนี้ทำให้ผู้มีอำนาจได้รับผลประโยชน์ ทั้งในทางสังคม และทางด้านการเงิน คือได้ทั้งเงิน และชื่อเสียง ด้วยเหตุนี้ การเมืองจึงเป็นที่ต้องการของผู้ที่ต้องการอำนาจ เพื่อจะได้อำนาจนั้น เป็นเครื่องมือในการแสวงหาผลประโยชน์ ทั้งโดยชอบธรรม และมีชอบธรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ วัตถุประสงค์และวิธีการในการเข้ามาสู่ความเป็นนักการเมืองของแต่ละคนเป็นสำคัญ ในความเป็นที่ปรากฏในวงการเมืองสามารถแบ่งนักการเมืองออกเป็น 4 ประเภทดังต่อไปนี้ 1) เข้ามาเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง จากการถูกเอารัดเอาเปรียบจากนักการเมือง และข้าราชการประจำ ซึ่งอาศัยอำนาจรัฐแล้วรังแกธุรกิจซึ่งไม่มีเส้นสายทางการเมือง 2) เข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์โดยอาศัยอำนาจรัฐ ทั้งโดยชอบ และโดยมิชอบ และนักการเมืองประเภทนี้เองที่เป็นเหตุให้เกิดนักการเมืองประเภทที่หนึ่ง 3) ทั้งเข้ามาปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง และแสวงหาผลประโยชน์เพิ่มเติม 4) เข้ามาเพื่อรับใช้ประเทศ และประชาชน โดยการใช้ความรู้ความสามารถซึ่งตนเองมีอยู่พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ความต้องการด้านผลประโยชน์ ทางด้านการเมืองยุคปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงไปตามสภาวะของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นกลุ่มผู้ที่ให้การสนับสนุนนักการเมืองต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับตัวและสร้างเงื่อนไขในการต่อรองกับผู้ที่มีอำนาจทางการเมืองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการเช่นตำแหน่ง ธุรกิจ หรือการแลกเปลี่ยนสินระหว่างผู้มีอำนาจกับกับผลประโยชน์

คำสำคัญ: อำนาจ, ผลประโยชน์, การเมือง

* Received 2 November 2019; Revised 7 December 2019; Accepted 21 December 2019

Abstract

A foreigner's dictionary Defines Politics as a struggle for power. And this power is Probably referring to the energy resulting from having a position in the government because this type of power makes the authorized person gain benefits. Both in social and financial It is both money and fame. For this reason, politics is needed by those who want power. To achieve that power as a tool for exploitation, Both righteous and unjust, depending on the objectives and methods of entering into individual politicians, is essential. In the presence of political circles, politicians can be divided into four categories as follows: 1) come to protect their interests; from being exploited by politicians and regular government officials by the state and bullying businesses that have no political ties; 2) coming in to seek benefits by the state, both right and wrong, and this type of politician is the cause of the first type of politician; 3) both coming in to protect their interests and seek additional benefits 4) come to serve the country and its people by using knowledge The ability that oneself has to develop the country to progress. The demands for political interests in today's era change with the ever-changing world conditions, so supporters of politicians have to adjust and create conditions to negotiate with. political power to obtain what they want, such as a position, business, or exchange between passions and interests.

Keywords: Power, Interests, Politics

บทนำ

1. กลุ่มผลประโยชน์สมัยใหม่ ลักษณะของกลุ่มดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจและจะปรากฏอยู่ในประเทศอุตสาหกรรมเป็นส่วนใหญ่สมาชิกของกลุ่มผลประโยชน์นี้สามารถรวมกันหรือมีความผูกพันกันได้โดยเหตุผลที่ว่าผลประโยชน์ร่วมกันในทางเศรษฐกิจนอกจากนี้ยังมีผลต่อกลุ่มผลประโยชน์ในทางการเมืองที่รวมกันโดยเหตุผลทางการเมือง คือมีผลประโยชน์ร่วมกันในทางอุดมการณ์ทางการเมือง โดยกลุ่มผลประโยชน์สมัยใหม่เมื่อพิจารณาโครงสร้างของกลุ่มในเรื่องผู้นำกลุ่มและสมาชิกของกลุ่มแล้วจะเห็นว่าสมาชิกเข้าร่วมมีเป็นจำนวนมากกลุ่มผลประโยชน์แบบดั้งเดิม ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นมวลชนคล้ายกันกับพรรคการเมืองแบบมวลชนส่วนผู้นำของกลุ่มผลประโยชน์นี้จะได้ตำแหน่งโดยการต่อสู้ทางการเมืองภายในกลุ่มทำให้กลุ่มมีลักษณะของการเป็นประชาธิปไตยมากกว่ากลุ่มอื่น

โดยประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับแนวคิดกลุ่มผลประโยชน์จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างหรือบริบททางสังคม เศรษฐกิจการเมืองมักเป็นเงื่อนไขหลักที่มีผลต่อการรวมกลุ่ม กล่าวคือในบริบทของสังคมสมัยใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปก่อให้เกิดความต้องการผลประโยชน์ใหม่ ๆ ที่นำมาสู่การรวมกลุ่มของปัจเจกชนภายใต้ผลประโยชน์ใหม่เพื่อที่จะใช้กลุ่มดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการบรรลุผลประโยชน์ (ประภาส ปันตบแต่ง, 2552)

2. กลุ่มทฤษฎีระดมทรัพยากร (Resource Mobilizations Theory) เป็นทฤษฎีที่นักสังคมศาสตร์ได้สร้างขึ้นมาเพื่อช่วยในการอธิบายปฏิบัติการทางสังคมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นโดยให้ความสนใจกับปัญหาการระดมมวลชน การเลือกใช้ยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวต่อสู้ที่มีประสิทธิภาพและเงื่อนไข ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางสังคมซึ่งได้ให้ความสนใจต่อประเด็นคำถามในเรื่องขององค์การการเคลื่อนไหวทางสังคมโดยเฉพาะมิติด้านทรัพยากรผู้นำและยุทธวิธีการเคลื่อนไหวมรวมทั้งการวิเคราะห์โครงสร้างโอกาสทางการเมืองที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคขัดขวางปฏิบัติการของขบวนการทางสังคมโดยทฤษฎีดังกล่าวถือเป็นการอุดช่องโหว่ของกรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบกลุ่มกดดันสังคมเพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้สมบูรณ์มากขึ้น จากงานเขียน “The Logic of Collective Action” ของ แมนเคอร์ โอลสัน ซึ่งอธิบายถึงการคำนวณผลได้ผลเสียของการเข้ามามีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคล โดยงานเขียนดังกล่าวได้มองข้ามพื้นฐานแนวคิดของการเข้าร่วม “ความเดือดร้อน” จะเป็นเงื่อนไขที่เพียงพอของการเกิดกระบวนการทางสังคม ประเด็นที่น่าสนใจในงานเขียนดังกล่าวได้มีการเสนอว่าการเกิดขึ้นของขบวนการทางสังคมหรือกลุ่มต่าง ๆ เป็นเรื่องธรรมดาเนื่องจากได้มีการคำนวณหรือคาดการณ์ถึงการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียภายใต้เหตุผลของผลประโยชน์ร่วมกันหรือผลประโยชน์สาธารณะตลอดจนปรากฏการณ์ทางการเมืองโดยทั่วไปแล้วผู้ที่มีผลประโยชน์ร่วมส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ซึ่งได้มีการตั้งข้อสังเกตว่าเมื่อกลุ่มคนเหล่านี้ต่างมีผลประโยชน์ร่วมกันแต่เหตุใดจึงไม่เข้าร่วมในกลุ่มดังกล่าวหรือไม่เข้าร่วมในบางสถานการณ์ (Olson, M. Jr., 1965)

ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งในงานเขียนดังกล่าวเกี่ยวกับมุมมองการนำเสนอเกี่ยวกับปัจเจกบุคคลที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมกระทำหมู่ในบางสถานการณ์เนื่องจากมีสิ่งเร้าหรือกระตุ้น อาทิเช่น การลงโทษ แรงจูงใจหรือการใช้คำตอบแทนเป็นตัวล่อเป็นต้นจากกรณีดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การกระทำหมู่ (Collective Action) ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยสองประการคือเหตุกระตุ้นร่วม (Collective incentives) และเหตุกระตุ้นสำหรับปัจเจก (Selective incentive) ถึงแม้ว่าเหตุกระตุ้นร่วมจะมีลักษณะตอบสนองตลอดจนเป็นเงื่อนไขร่วม แต่ไม่ได้หมายความว่าเหตุที่กระตุ้นดังกล่าวก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการกระทำหมู่ (Collective Action) นอกจากบริบทต่าง ๆ จะเป็นเหตุผลที่ทำให้บุคคลดังกล่าวต้องกระทำสิ่งเหล่านั้น (Olson, M. Jr., 1965) นอกจากนี้ปัจเจกที่มีเหตุมีผลจะเข้าร่วมกระทำการเพื่อให้

ได้มาซึ่ง “ผลประโยชน์ร่วมของกลุ่ม” (collective goods) ถ้าต้นทุนของการเข้าไปมีส่วนร่วมของปัจเจกไม่มากไปกว่าผลประโยชน์ของปัจเจกบุคคล จึงอยู่ที่การคิดคำนวณผลได้ผลเสียของการเข้ามีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลการกระทำร่วมต้องการแรงกระตุ้นส่วนบุคคลและโครงสร้างหรือกลไกที่จะทำให้เกิดการลดต้นทุน การวิเคราะห์ขบวนการทางสังคม จึงเกี่ยวข้องกับองค์กรการเคลื่อนไหว (Social Movement Organization - SMO) เพราะองค์กรการเคลื่อนไหวจะเข้ามาทำหน้าที่ในการรวบรวมทรัพยากร ได้แก่ เงิน แรงงาน ความสมานฉันท์ เป็นต้น และสร้างกิจกรรมในการระดมทรัพยากร ดังนั้น ความสำเร็จ ล้มเหลวหรือการสร้างผลสะท้อนโดยการเคลื่อนไหวต่อสู้ของขบวนการทางสังคมจึงขึ้นอยู่กับผู้คนและองค์กรที่อยู่ภายนอก ประกอบกับองค์กรการเคลื่อนไหวยังให้ความสำคัญด้านยุทธวิธีการต่อสู้ ได้แก่ ยุทธวิธีการระดมผู้สนับสนุน ยุทธวิธีดึงสาธารณชนเมื่อกระทำการภายใต้บริบททางสังคม RM จึงมองว่า ขบวนการทางสังคมสามารถสร้างและใช้ประโยชน์จากบริบทหรือสภาพแวดล้อมดังกล่าวนี้ได้ เช่น พื้นที่สื่อ หรือเครือข่ายทางสังคมที่ดำรงอยู่ สถาบันทางสังคมบางอย่าง (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552)

ประเด็นที่น่าสนใจจากงานของ แมนเคอร์ โอลสัน อีกประการหนึ่งเกี่ยวกับการนำเสนอแนวคิด “แบบแผนของมนุษย์ทางเศรษฐกิจที่สมเหตุสมผล” (Rational Economic Man Model) กล่าวคือเป็นตัวแทนที่พยายามอธิบายกลุ่มผลประโยชน์โดยไม่ยอมจ่าย (Free Rider) ที่เป็นปัญหาของกลุ่มผลประโยชน์ขนาดใหญ่ โดยได้เพิ่มประเด็นในการอธิบายเกี่ยวกับ “ผู้ตัดสินใจแบบสมเหตุสมผล” ภายใต้ฐานคิดโดยกลุ่มปัจเจกบุคคลดังกล่าวจะตัดสินใจภายใต้การมีผลประโยชน์ที่สุดและเลือกที่จะเข้ากระบวนการรวมกลุ่มหรือการกระทำหมู่ (Collective Actions) เพื่อเหตุผลของ “ผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม” (Collective Goods) โดยพบว่าการกระทำดังกล่าวหากได้รับการเสนอผลประโยชน์มากกว่าหรือเท่ากับต้นทุนที่เสียไป คือ “เหตุกระตุ้นสำหรับปัจเจก” (Selective Incentive) สามารถจำแนกได้สามประเภท กล่าวคือ

1. ผลประโยชน์ทางวัตถุ (Material Benefit) หมายถึงรางวัลตอบแทนที่ได้จากการเข้าร่วมในรูปแบบของรายได้หรือบริการที่สามารถประเมินค่าเป็นตัวตัวเงิน
2. ผลประโยชน์ทางด้านสถานะทางสังคม (Status Intensives) กล่าวคือสิ่งที่ได้รับบทด้านมิติหรือภาวีสังคมตลอดจนการเข้าร่วมหรือการมีบทบาทในกลุ่ม
3. ผลประโยชน์ในแง่การบรรลุอุดมการณ์ คติความเชื่อหรือค่านิยม (Purposive or Expressive Rewards)

โดยประเด็นที่น่าสนใจในการจัดแยกประเภทของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวกระทำได้ยากกว่าการแยกประเภทพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองเป็นองค์กรที่เกี่ยวข้องเฉพาะปฏิบัติการทางการเมือง นอกจากนี้จะเห็นได้ว่ากลุ่มผลักดันนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นองค์กรที่ไม่เกี่ยวกับการเมือง (Non Political Organizations) และที่สำคัญที่สุด การบีบบังคับทางการเมือง

เมืองไม่ใช้กิจกรรมหลักเบื้องต้นของกลุ่มนอกจากนี้กลุ่มต่าง ๆ เท่าที่ปรากฏอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นกลุ่มสมาคมองค์การที่ไม่มีจุดประสงค์ในทางการเมืองต่างก็มีโอกาสที่จะปฏิบัติในฐานะกลุ่มผลักดันได้ในบางกรณีเท่าที่สภาพแวดล้อมทางการเมืองทางเศรษฐกิจและทางสังคมจะเอื้ออำนวยให้

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวหากนำมาวิเคราะห์กับการศึกษากลุ่มต่าง ๆ ในประเทศไทยที่ได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจในการผลักดันนโยบายและกฎหมายเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตตัดต่อทางพันธุกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ซึ่งจะเห็นได้ว่าในความสัมพันธ์ที่มีอยู่ระหว่างกลุ่มภาคประชาสังคม หรือกลุ่มต่าง ๆ และรัฐบาลโดยจะก่อตัวขึ้นเมื่อมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตลอดจนรัฐบาล (ศิริลักษณ์ ฤทธาพรวงศ์, 2552) จะเห็นได้ว่าการปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นผลนำไปสู่การตระหนักว่าการมีผลประโยชน์เชิงนโยบาย ตลอดจนการพยายามผลักดันนโยบายเพื่อให้เกิดสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตนดังจะเห็นได้จากการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีการส่งกลุ่มไปเข้าร่วมในการกระบวนการกำหนดนโยบายต่าง ๆ หรือการแลกเปลี่ยนข้อมูลอาจจะเป็นแบบเข้มข้น คือ การที่กลุ่มต่าง ๆ เข้าถึงการตัดสินใจของรัฐบาลและมีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบาย (Edward, O. L. & David, K., 1987) โดยทั้งในแง่ของรูปแบบการเข้ามาลงทุนในกิจการต่าง ๆ อย่างครบวงจรตั้งแต่ธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตรเครื่องจักรเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และการให้ความร่วมมือตลอดจนสนับสนุนทุนการวิจัยแก่นักวิชาการของไทยเป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นองค์กรภาครัฐที่มีความสัมพันธ์กันกับนักธุรกิจและบริษัทข้ามชาติที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบายตลอดจนการผลักดันกฎหมาย การสร้างชุดความรู้เกี่ยวกับพืชตัดตัดต่อทางพันธุกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่และการถ่ายทอดความรู้ชุดดังกล่าวแก่ กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

นอกจากนี้การวิเคราะห์จากอดีตจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวผลักดันตลอดจนการต่อต้านนโยบาย GMOs พบว่าไม่ได้เกี่ยวพันเฉพาะเรื่องการเป็นอันตรายต่อร่างกายของมนุษย์หรือธรรมชาติเพียงอย่างเดียวเนื่องจากประเด็น “วาทกรรมของ GMOs” กับการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร (Edward, O. L. & David, K., 1987) และการทดลองวิทยาศาสตร์ (วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ, 2560) ได้มีการอ้างอิงและถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ภายใต้คำจำกัดความของคำว่า “ความมั่นคงทางด้านอาหาร” ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันทั่วโลกเกี่ยวกับประเด็นและมุมมองที่ต่างกัน (วีระ หวังสัจจะโชค, 2560) ซึ่งในการศึกษบทบาทของรัฐและกลุ่มผลประโยชน์ต่อการผลักดันกฎหมายสิ่งมีชีวิตตัดต่อพันธุกรรมพบว่ากลุ่มผลประโยชน์สมัยใหม่ที่มีบทบาทตลอดจนอิทธิพลในการกำหนดนโยบายพบว่ามีหลากหลายหลายอาทิ เช่นกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นองค์กรระหว่างประเทศ ได้แก่ บริษัทข้ามชาติกลุ่มนักธุรกิจ กลุ่มนักวิชาการ เป็นต้น

3. ประเภทของกลุ่มผลประโยชน์

3.1 กลุ่มผลักดัน (Pressure Groups) เป็นองค์การที่ก่อตั้งเพื่อปกป้องผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจรัฐบังคับให้มีการเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในนโยบายของรัฐให้เป็นประโยชน์แก่กลุ่มของตน ซึ่งตรงกันข้ามกับ “พรรคการเมือง” ซึ่งมีเป้าหมายที่จะเข้าไปบริหารนโยบาย คือ การใช้อำนาจรัฐ โดยกลุ่มผลักดันนี้ต้องการแต่เพียงเพื่อการมีอิทธิพลเหนือองค์การที่มีอำนาจตัดสินใจตลอดจนการใช้อิทธิพลเพื่อบีบบังคับนั้นอาจกระทำได้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การขอมติขอความร่วมมือจากพลเมืองการใช้อิทธิพลบีบบังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในสังคมมีโอกาสที่จะกลับกลายเป็นกลุ่มผลักดันหรือกลุ่มอิทธิพลได้ทั้งสิ้นนอกจากนี้การผลักดัน หรือการบีบบังคับหรือที่เรียกว่า ล็อบบี้ (LOBBY) ซึ่งหมายถึงการชี้ชวนเฉพาะตัวล็อบบี้คือลักษณะเฉพาะของกลุ่มผลักดันที่มีการจัดเตรียมที่พร้อมมูลและมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำให้เป้าหมายของกลุ่มบรรลุผล (จิรัช (บรรพต) วีระสัย, 2542)

ดังนั้น คำจำกัดความของคำว่า “Pressure Groups” จึงเป็นเสมือนกลุ่มบีบบังคับในทางการเมืองต่อผู้บริหารประเทศ” โดยกลุ่มผลักดันหรือกลุ่มบีบบังคับนี้มีเจตนาที่จะแสวงหาอิทธิพล หรือมีอำนาจเหนือบรรดาบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ในอำนาจและไม่ได้หมายความว่า จะส่งคนของกลุ่มเข้าไปใช้อำนาจเสียเอง คือ การเข้าไปอย่างไม่เป็นทางการ ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันจากสภาพในสังคมตะวันตก กลุ่มพลังที่เข้มแข็งหลายกลุ่มต่างก็มีตัวแทนของตนอยู่ในหน่วยงานของรัฐบาลและในหน่วยงานของรัฐบาลโดยที่มีการปกปิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแทนของกลุ่มและหน่วยงานของรัฐ (จิรัช (บรรพต) วีระสัย, 2542)

จากงานเขียน Interest Group Politics in America: A new Intensity ของ H.R. Mahood เกี่ยวกับกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาซึ่งประเด็นที่น่าสนใจในงานเขียนดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงที่ได้ทวีขึ้นเรื่อย ๆ ในเรื่องประเด็นของบทบาทและการครอบงำส่วนต่าง ๆ ทางการเมือง อาทิเช่น สถาบันทางการเมืองตลอดจนชี้ให้เห็นถึงการใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ยุทธวิธีในการดึงเอากลุ่มคนหรือพลเมืองเข้ามาร่วมซึ่งมีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ช่วง ค.ศ. 1970 นอกจากนี้ในกลุ่มการเมืองใหม่ดังกล่าวซึ่งโดยหลัก ๆ แล้วมีการใช้ทฤษฎีในการอธิบายอยู่ 2 กลุ่มทฤษฎีการเมืองโดยกลุ่มแรกกลุ่มทฤษฎีพหุนิยม (Pluralism) เชื่อว่าการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แต่ก็มีส่วนร่วมในเชิงบวกทางการเมืองโดยทั่วไปการเมืองในระดับชาติยังถูกครอบงำโดยกลุ่มบริษัทเอกชนที่ใช้นโยบายสาธารณะต่าง ๆ เพื่อเอื้อผลประโยชน์แก่ตนเอง (Olson, M. Jr., 1965) อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองดังกล่าวจะประสบกับปัญหาโดยทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการดึงดูดสมาชิกที่สนับสนุน เงินทุนตลอดจนฐานเสียง อิทธิพลและอำนาจต่าง ๆ ที่มีผลให้กลายเป็นอำนาจทางการเมืองในที่สุดงานเขียนดังกล่าวยังได้อธิบายว่าความแตกต่างขององค์การทางการเมืองได้เป็นเป้าหมายและ

แรงจูงใจค่อนข้างแตกต่างกันเช่น แรงจูงใจทางเศรษฐกิจ (Economy Motivate) การได้รับการยอมรับนับถือจากสังคมความพึงพอใจในส่วนของผู้บริโภคตลอดจนความนิยมชมชอบส่วนตัวในเรื่องของนโยบาย เป็นต้น ความรุนแรงของกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวได้เพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการเลือกตั้งซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นสิ่งที่ค่อนข้างสำคัญและแยกออกจากกันจากกลุ่มผลประโยชน์ดังกล่าวไม่ได้ประเด็นที่น่าสนใจอีกประการในงานเขียนดังกล่าวเกี่ยวกับกลุ่มพหุนิยมขนาดใหญ่ ในแง่ของตัวแสดงและฐานอำนาจ ซึ่งเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของกลุ่มผลประโยชน์ระดับชาติเหล่านี้ล้วนมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป โดยพบว่าสภาวะสังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมส่งผลให้มีการปรับตัว ปรับปรุงกิจกรรมหรือเกิดการก่อตัวของกลุ่มองค์กรทางการเมืองขึ้นมาใหม่ ส่งผลให้กลุ่มผลประโยชน์เดิมได้ถูกทำลายหรือถูกแทนที่โดยกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นองค์กรใหม่ ซึ่งเป็นประเด็นเป้าหมายในสิ่งที่ไม่ใช่ประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ระดับมหภาค แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้รวมไปถึงการเมืองในระดับชาติด้วย โดยการก่อตัวของกลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้มีความสลับซับซ้อน ซึ่งบางครั้งกลับพบว่ามีประเด็นความสนใจทางด้านเศรษฐกิจเป็นตัวกระตุ้น

นอกจากนี้ในงานเขียนดังกล่าวยังชี้ให้เห็นถึงความสามารถ หรือความเป็นมืออาชีพของการวิ่งเต้น (Lobbying) ตลอดจนความสลับซับซ้อนในการดำเนินการดังกล่าวโดยได้ยกประเด็นเหตุการณ์การดำเนินการวิ่งเต้นในสถานที่ราชการ ศาล เป็นต้น ตลอดจนการโน้มน้าวกลุ่มผลประโยชน์ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับประเด็นปัญหาและสาระสำคัญต่าง ๆ เพื่อที่จะกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายประเด็นสาธารณะต่าง ๆ จนทำให้เกิดการตัดสินใจในข้อมูลของผู้มีอำนาจวินิจฉัยทางการเมือง โดยใช้ข้อมูลสนับสนุนที่น่าเชื่อถือ ตลอดจนผู้สนับสนุนหรือทำการคัดค้านในประเด็นดังกล่าวเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหรือกระบวนการออกกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งในการดำเนินการเหล่านี้กลุ่มผู้ทำการวิ่งเต้นได้มีการพัฒนาการทางกลยุทธ์ การกดดันวิ่งเต้นหรือการใช้อิทธิพลในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังจะเห็นได้ว่าประเภทของความสนใจของกลุ่มคนดังกล่าว ตลอดจนการใช้เทคนิคต่าง ๆ ของบุคคลเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์หรือความต้องการเป็นหลัก สำหรับประเด็นอีกประการหนึ่งที่ถือเป็นปัจจัยในการสร้างบรรลู่วัตถุประสงค์ดังกล่าวจากอดีตจนถึงปัจจุบันได้สะท้อนให้เห็นว่าการใช้คอมพิวเตอร์ตลอดจนให้คุณค่ากับเทคโนโลยีสื่อสารสนเทศถือเป็นเครื่องมืออันทรงพลังที่เป็นประโยชน์ ต่อการวิ่งเต้น กดดันของกลุ่มบุคคลดังกล่าวเนื่องจากมีราคาถูกเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพและผลลัพธ์อันทรงพลังที่ดีที่สุด (Edward, O. L. & David, K., 1987)

ประการหนึ่งการที่สมาชิกได้มีส่วนร่วมในทัศนะมีเป้าหมายและกิจการตามโครงการของกลุ่มในอันที่จะมีอิทธิพลเหนือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือรัฐบาลและมีอิทธิพลต่อ

นโยบายของรัฐบาลกลุ่มผลักดันหรือกลุ่มอิทธิพลนี้มิได้มีเป้าหมายเหมือนกันกับพรรคการเมือง ภายใต้ฐานคิดที่ว่าพรรคการเมืองต้องการชัยชนะเพื่อจัดตั้งรัฐบาลปกครองประเทศแต่กลุ่มผลักดันนั้นมีเป้าหมายใหญ่คือ ผลประโยชน์ในการเป็นเจ้าของหรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาลที่จะมีผลโดยตรงหรือโดยอ้อมต่อสมาชิกของกลุ่มตนนอกจากนี้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มผลักดันจะอยู่ที่ขนาดที่ใหญ่หรือเล็ก ความมั่งคั่งในทางการเงินอำนาจต่อรองเป้าหมายแต่วิธีการดำเนินงานนั้นเกือบจะเหมือนหรือคล้ายกัน คือ วิธีการที่จะมีอิทธิพลเหนือมติมหาชน (Public Opinion) ประกอบกับกลุ่มผลักดันยังมีเป้าหมายที่จะมีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหารและฝ่ายตุลาการ ตัวอย่างของกลุ่มผลักดันเหล่านี้คือ ลobbies) องค์การทางด้านธุรกิจต่าง ๆ องค์การเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนองค์การทางเกษตรกรรมสหภาพแรงงานทั่ว ๆ ไปองค์การทางศีลธรรมองค์การทางศาสนา เป็นต้น

1.3 กลุ่มอุดมการณ์ (Ideological Groups) เป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นมาหรือมีวิธีการดำเนินการที่เป็นโดยเสรี และด้วยใจสมัคร (Voluntary associations) และจะต้องเป็นองค์การหรือสมาคมที่ไม่ได้ถือกำเนิดขึ้นมาและดำรงอยู่ได้ด้วยการอุปถัมภ์ไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยทางอ้อมจากรัฐหรือจากรัฐบาล โดยคำว่าอุดมการณ์ (Ideology) หมายถึง ภาวะอันสมบูรณ์อุดมการณ์มักเน้นในเรื่องความเชื่อศรัทธาโดยไม่ใช้หลักเหตุผลประกอบ ซึ่งลักษณะของกลุ่มผลประโยชน์ทางอุดมการณ์คือ กลุ่มนี้มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุน อุดมการณ์ส่งเสริมความคิด เป้าหมายของกลุ่มไม่ได้มุ่งเฉพาะที่จะรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มเท่านั้นแต่จะรักษาผลประโยชน์ให้แก่คนทุกคน คนทุกชั้น คนทุกเพศและคนทุกวัย (Edward, O. L. & David, K., 1987)

จากงานเขียน Politics and Market : The World's Political Economic System ของ Charles E. Lindblom โดยประเด็นที่น่าสนใจที่กล่าวถึงการที่ตำแหน่งหรือชนชั้นที่ได้รับสิทธิพิเศษหรือข้อยกเว้นของกลุ่มทุนนิยมทางเศรษฐกิจนอกจากนี้ในประเด็นมุมมองเกี่ยวกับประเด็นของแนวความคิดของเรื่องวัฏจักร หรือการตั้งใจในการควบคุม (Control Volitions) กระทั่งในกระบวนการประชาธิปไตยเอง การมุ่งประเด็นของกลุ่มกดดัน จากชนชั้นสูงของสังคมตลอดจนการจำกัดความปรารถนาของกลุ่มคนเหล่านั้นอย่างไรก็ตามทุก ๆ ตัวเลือกจากสิ่งที่เป็นจริงตลอดจนในการแข่งขันมักจะมีข้อจำกัดเสมอ ตลอดจนถูกตีกรอบให้แคบลงเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่องในทุกการพัฒนาการทางด้านทางเลือกตลอดจนการอธิบายหรือการโต้เถียงกันกันค่อนข้างรุนแรงและได้มีการพิจารณาผลกระทบกับสิ่งที่เกิดขึ้นที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ความถดถอยในการต่อสู้ (Charles, E. L., 1917) ในงานเขียนดังกล่าวยังได้มีการยกเอากรณีบริบททางการเมืองในอเมริกามาประกอบในการอธิบายซึ่งได้ถูกรอบอย่างสมบูรณ์อย่างเห็นได้ชัดจากสองชั่วอำนาจพรรคการเมืองขนาดใหญ่อันทรงอิทธิพลเป็นอย่างยิ่งซึ่งมีความสำคัญที่เกี่ยวโยงกันอย่างสลับซับซ้อนซึ่งประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวพันกับการใช้

สื่ออย่างเข้มข้นในสหรัฐอเมริกาตลอดจนการเข้าผูกขาดและมีอำนาจที่สามารถควบคุมได้อย่างเบ็ดเสร็จอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนสามารถล้อมกลาและหาเสียงทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเป็นต้นจะเห็นได้ว่างานเขียนดังกล่าวเป็นแม่แบบในการอธิบายหรือวิเคราะห์ประเด็นความสัมพันธ์ เกี่ยวกับประชาธิปไตยแบบทุนนิยมและการศึกษาแนวพหุนิยม (Pluralistic) ตลอดจนในแง่ของเศรษฐศาสตร์การเมือง

นอกจากนี้ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับระบบการตลาดที่ได้มีการสร้างคำถามชวนคิดเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ว่ามีความเป็นมาอย่างไรตลอดจนการทำงานของระบบกลไกตลาดซึ่งประเด็นที่สำคัญสำหรับการอธิบายในงานเขียนดังกล่าวเกี่ยวกับบริบทการอธิบายการขยายตัวเป็นอย่างมากตลอดจนการตระหนักเกี่ยวกับการเมืองและระบบตลาด ซึ่งถือเป็นประเด็นที่ค่อนข้างสำคัญที่จะส่งผลให้ระบบตลาดและกลไกต่าง ๆ ทำงานได้ดีที่สุดสำหรับการตัดสินใจในการสร้างสรรค์และโอ้อุ้มผลประโยชน์รวมทั้งนวัตกรรมซึ่งถือเป็นสิ่งที่ไม่มีความมีประสิทธิภาพที่จะกำหนดคุณค่าที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับคุณค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายทางสังคม ตลอดจนความยุติธรรมทางเศรษฐกิจเป็นต้น จากกรณีดังกล่าวเมื่อนำมาวิเคราะห์ถึงบทบาทการมีปฏิสัมพันธ์กับรัฐบาลในการกำหนดนโยบายหรือทิศทางเกี่ยวกับ GMOs ของไทย จากอดีตจนถึงปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าจุดหมายสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ นี้คือ การป้องกันผลประโยชน์ของกลุ่ม ซึ่งแบ่งแยกตามสาขาของสังคมผลประโยชน์อาจหมายถึง ผลประโยชน์เฉพาะของกลุ่มหรือผลประโยชน์นอกกลุ่ม คือผลประโยชน์ทั่วไปที่เป็นสาธารณะ รวมถึงจุดหมายสุดท้ายคือ การมีอิทธิพลเหนือนโยบายสาธารณะนอกจากนี้ในประเทศไทยยังมีการจำแนกกลุ่มผลประโยชน์ออกเป็นหลายกลุ่มทั้งที่เป็นกลุ่มผลประโยชน์ในฐานะองค์กรของภาครัฐ และองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ อาทิเช่น กลุ่มองค์กรบรรษัทข้ามชาติ กลุ่มองค์กรเอ็นจีโอ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มอุดมการณ์ เช่น กลุ่มกรีนพีซ กลุ่มสมัชชาคนจน ฯลฯ โดยกลุ่มองค์กรดังกล่าวมานั้นมีการดำเนินกิจกรรมขับเคลื่อนนโยบายของตนตลอดจนการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในด้านนโยบายสิ่งมีชีวิตตัดต่อทางพันธุกรรมของประเทศไทยทั้งในแง่ของการออกกฎหมายการออกคำสั่ง การอนุญาตนำเข้า-ส่งออก การปลูก ทดลองค้นคว้า เป็นต้น

กรณีศึกษาเรื่อง Policy Net Work and the GM crops Issue. Assessing the Unity of a dialectical Model of Policy Network ในงานเขียนดังกล่าวได้มีการวิเคราะห์การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างของตัวแสดง โครงสร้าง เครือข่ายตลอดจนเนื้อหาต่าง ๆ และเครือข่ายการแสดงออกทางดำเนินนโยบายเพื่อที่จะทำความเข้าใจตลอดจนการอธิบายถึงสถานะการเปลี่ยนแปลงทางด้านนโยบายที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะอธิบายการเปลี่ยนผ่านของเครือข่ายและชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนของตัวทฤษฎี โดยในบทความได้ยกประเด็นความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่ทรงอิทธิพลทางเศรษฐกิจ (Power Economic Interests) และกลุ่มที่กดดันทางด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Lobby) ซึ่งมองว่าโดยปกติแล้วกลุ่มผลประโยชน์ทาง

เศรษฐกิจ ที่ค่อนข้างมีอิทธิพลในการกดดันค่อนข้างมากเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นกรณีศึกษาอาหารหรือพืชจีเอ็มโอและความเห็นแย้งต่างของสาธารณะชน กลุ่มผู้บริโภคที่มีบทบาทในเหตุการณ์ดังกล่าวเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวประเด็นที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือนักวิทยาศาสตร์ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญได้มีการถูกนำเอาบุคคลเหล่านี้มาอ้างอิงหรือได้รับความน่าเชื่อถือเป็นอย่างมาก ตลอดจนเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีอิทธิพลอันทรงพลังต่อกลุ่มผลประโยชน์กลุ่มต่าง ๆ

กรณีการศึกษาการเปลี่ยนแปลงในแง่ของนโยบายดังกล่าวเกี่ยวกับพืช GMOs ในปัจจุบันค่อนข้างมีความสำคัญเป็นอย่างมากโดยได้มีการนำเอาทฤษฎีนโยบายเครือข่าย (Network Theory) ของ Marsh และ Smith มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์เปลี่ยนแปลงแต่อย่างไรก็ตามได้มีการนำเอาประเด็นการถกเถียงเกี่ยวกับจุดข้อบกพร่องของตัวทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาโดยจากกรณีศึกษาดังกล่าวซึ่งผลสรุปพบว่าทฤษฎีนโยบายเครือข่ายไม่สามารถที่จะอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเครือข่ายได้จะเห็นได้ว่ากลุ่มผลประโยชน์หากพิจารณาตามหลักของความเป็นจริงจากพฤติกรรมแล้วเป็นการรวมตัวของกลุ่มชนที่มีผลประโยชน์ได้ยึดถือเอาแนวทางชี้นำเดียวกันเป็นหลักเมื่อการรวมตัวกันดำเนินไปได้ด้วยดีมีการจัดองค์การที่ดี มีประสิทธิภาพแล้วกลยุทธ์หลักในการเคลื่อนไหวเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายผลประโยชน์หรือความต้องการของตนเองมักใช้การกระทำหมู่ (Collective actions) ด้วยยุทธวิธีการขัดขวางในระบบปกติ (Disruptive tactics) ได้แก่ การระดมมวลชนตลอดจนผู้สนับสนุน (Mass Mobilizations) การสร้างอัตลักษณ์ร่วม (Collective identity) ของผู้คนที่ร่วมขบวนการหรือการสร้างเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงเป็นต้นซึ่งกรณีการสร้างอิทธิพลผ่านวิธีดังกล่าว ก็จะสามารถสร้างพลังและเปลี่ยนแปลงกลายเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพล (Influencer) และอำนาจ (Power) เหนือรัฐบาล เหนือผู้บริหารประเทศได้ตลอดจนการนำไปสู่การต่อต้านขัดขวาง หรือการปราบปรามของรัฐหรือฝ่ายต่อต้านขบวนการทางสังคม (Counter Movement) (ประภาส ปันตบแต่ง, 2552)

จากการศึกษาเรื่องการผลักดัน GMOs ในประเทศไทยโดยมีมุมมองที่ประเด็นที่ถกเถียงกันในประเด็นเรื่องด้านของหลักการเกี่ยวกับประชาธิปไตยกับอาหารแนวคิดเรื่อง “อธิปไตยทางอาหาร” (Food Sovereignty) พยายามเชื่อมโยงการเมืองกับระบบอาหารโดยหัวใจสำคัญคือการสร้างประชาธิปไตยในระบบอาหาร (Democratization of food system) ที่ต้องลดการผูกขาดด้านการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารของบริษัทเอกชน การปฏิรูปที่ดิน การสร้างความหลากหลายทางชีวภาพและสิทธิชุมชนในการกำหนดทรัพยากรท้องถิ่น (วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ, 2560) ซึ่งหลักการทั้งหมดอยู่บนเหตุผลที่ว่า การพัฒนาประชาธิปไตยในระดับประเทศจะช่วยสนับสนุนสิทธิชุมชน เพิ่มการตรวจสอบบรรษัท และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (วีระ หวังสัจจะโชค, 2560) นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าการ

วิเคราะห์จากอดีตจนถึงปัจจุบันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวผลักดันตลอดจนการต่อต้านนโยบาย GMOs พบว่าไม่ได้เกี่ยวพันเฉพาะเรื่องการเป็นอันตรายต่อร่างกายของมนุษย์หรือธรรมชาติ เพียงอย่างเดียวเนื่องจากประเด็น“วาทกรรมของ GMOs” กับการพัฒนาเพื่อสร้างความมั่นคง ทางด้านอาหาร (เดชรัตน์ สุขกำเนิด, 2560) และการทดลองวิทยาศาสตร์ (วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ, 2560) ได้มีการอ้างอิงและถกเถียงกันอย่างกว้างขวาง ภายใต้คำจำกัดความของคำว่า “ความมั่นคงทางด้านอาหาร” ซึ่งเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันทั่วโลกเกี่ยวกับประเด็นและ มุมมองที่ต่างกัน (วีระ หวังสัจจะโชค, 2560)

ประเด็นถกเถียงเรื่องบทบาทหน้าที่ของกลุ่มผลประโยชน์

ตำราทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผลักดันในวงวิชาการสังคมไทยก็มักจะกล่าวถึง หน้าที่ของกลุ่มเอาไว้ซึ่งอาจจะจัดหมวดหมู่หน้าที่และบทบาทออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้ ตำราทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผลักดันในวงวิชาการสังคมไทยก็มักจะกล่าวถึงหน้าที่ ของกลุ่มเอาไว้ซึ่งอาจจะจัดหมวดหมู่หน้าที่และบทบาทออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. หน้าที่ในด้านความเป็นตัวแทน (representation) กล่าวคือ การสร้างพื้นที่การมี ส่วนร่วมทางการเมืองและเชื่อมต่อระหว่างประชาชนกับระบบการเมือง เนื่องจากการเลือกตั้ง มักจะมีวาระนาน ๆ ครั้งทำให้การต่อรองหรือการผลักดันผลประโยชน์ของผู้คนในสังคมผ่าน ระบบการเลือกผู้แทนหรือตัวแทนจึงมีความจำกัด (มนตรี เจนวิทย์การ, 2558) กล่าวถึงหน้าที่ ของกลุ่มผลประโยชน์ในระบบการเมืองในแง่นี้เอาไว้ว่า กลุ่มผลประโยชน์ทำหน้าที่ในการสร้าง สมดุลในการเรียกร้องของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมการเมืองทำให้การตัดสินใจการเมืองมีฐานอยู่บน การพิจารณาผลประโยชน์ความต้องการของผู้คนและทำหน้าที่เป็นกลไกที่ช่วยให้ประชาชน สามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์และความต้องการของกลุ่มตนทำให้ผลประโยชน์ของทุกฝ่าย ได้รับการพิจารณาเกิดการต่อรองเจรจา

2. หน้าที่ด้านการขยายช่องทางมีส่วนร่วมทางการเมือง (political participation channel) ในสภาวะการเมืองปัจจุบันผู้คนในสังคมเข้าไปสังกัดกลุ่มทางสังคมการเมืองจำนวน มากยิ่งขึ้นนักทฤษฎีกลุ่มผลประโยชน์มองเห็นถึงปรากฏการณ์ความขัดแย้งใหม่ ๆ เช่น ปัญหา สิ่งแวดล้อมการทำแท้งอัตลักษณ์ของผู้คน ฯลฯ ซึ่งการเมืองเช่นนี้ผู้คนไม่ได้อาศัยช่องทาง การเมืองในระบบปกติเช่น ลงคะแนนเลือกตั้งการอาศัยกลไกพรรคการเมือง ฯลฯ แต่อาศัยการ ระดมผู้คนผ่านการรณรงค์เพื่อแสวงหาการสนับสนุนจากสาธารณชนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การร่วมลงชื่อการเดินขบวนหรือรูปแบบอื่น ๆ

3. หน้าที่ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ (education) กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่ม ผลักดันช่วยทำให้ผู้คนในสังคมได้รับรู้และเข้ามาร่วมถกเถียงประเด็นสาธารณะที่สำคัญ ๆ ช่วย

ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและสร้างจิตสำนึกทางการเมืองให้แก่ผู้คนในสังคม

4. หน้าที่ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ (policy process) ซึ่งก็คือบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบายการนำนโยบายไปปฏิบัติรวมทั้งในการประเมินนโยบายด้วย (ข้อสังเกตประการหนึ่งคือเรามักจะสนใจพิจารณาบทบาทของกลุ่มในกระบวนการกำหนดนโยบายเท่านั้น ไม่มีการกล่าวถึงหรือศึกษาบทบาทในวงจรชีวิตนโยบายในมิติการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินนโยบาย ซึ่งจะกล่าวถึงอีกครั้งในส่วนสถานภาพการศึกษาวิจัย) กลุ่มผลักดันทำหน้าที่ในการเชื่อมต่อกับพรรคการเมืองและรัฐบาลในการป้อนข้อมูลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองและต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะขั้นตอนอื่น ๆ

แต่อย่างไรก็ดีมีข้อสังเกตคือ งานเขียนหรือตำราของกลุ่มผลประโยชน์ที่ปรากฏอยู่ในวงวิชาการของไทยมักให้ความสนใจเฉพาะบทบาทหน้าที่ในด้านบวกและเหมาะสมโดยอัตโนมัติว่าการมีกลุ่มพลังทางสังคมการเมืองที่หลากหลายและเข้ามามีบทบาทในระบบการเมืองเป็นสิ่งที่ดีงามต่อการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตยในตัวเองแต่ผู้เขียนตั้งข้อสังเกตว่ากลุ่มฯ ก็มีบทบาทหน้าที่ในด้านลบต่อระบบการเมืองด้วยปฏิบัติการของกลุ่มผลักดันบางครั้งใช้วิธีการที่ไม่มีความชอบธรรมเพิ่มความไม่เท่าเทียมกันทางการเมืองก็ได้ตั้งข้อสังเกตบางประการที่มีต่อไปนี้

1. กลุ่มมักใช้วิธีการสร้างอิทธิพลแบบหลังฉากอยู่ในห้องลับ ๆ ไม่โปร่งใสตรวจสอบยากไม่ที่เป็นที่รับรู้ของผู้คนโดยทั่วไปไม่มีใครรู้ว่าใครพูดกับใครด้วยเรื่องอะไร ซึ่งอาจเป็นอำนาจที่ขาดความรับผิดชอบและการส่งเสริมให้เกิดคณาธิปไตยและการตัดสินใจแบบเผด็จการเสียงส่วนน้อยที่ผูกขาดโดยบางกลุ่มคนเพราะโดยธรรมชาติแล้วกลุ่มผลประโยชน์เป็นตัวแทนของคนส่วนน้อยมากกว่าคนส่วนใหญ่

2. แม้ว่ากลุ่มผลประโยชน์จะสร้างหลักประกันไม่ให้เกิดเผด็จการอำนาจนิยมแต่อีกด้านหนึ่งก็สร้างปัญหาในทางตรงกันข้ามเพราะกลุ่มมักสนใจแต่ผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มที่ไม่ครอบคลุมผลประโยชน์ของคนในวงกว้างของสังคม ในสังคมที่กลุ่มผลักดันบางกลุ่มผูกขาดก็จะเป็นการยากที่จะทำให้รัฐบาลที่มาจากทางเลือกตั้งตอบสนองต่อความต้องการของคนส่วนใหญ่

3. กลุ่มผลักดันแบบวงนอกที่ใช้วิธีการแบบกระทำการโดยตรงก็มักจะมีลักษณะที่ไม่ยอมรับต่อกฎหมายกติกาหรือสถาบันที่ลงหลักปักฐานซึ่งเป็นปฏิบัติการที่ล่อแหลมต่อการละเมิดกระบวนการของประชาธิปไตย

4. การเมืองแบบกลุ่มอาจเกิดคำถามต่อความชอบธรรมของผู้นำกลุ่มนักล็อบบี้และความเป็นตัวแทนเนื่องจากไม่ได้ผ่านกระบวนการที่เป็นทางการ หรือแม้ได้มาจากการเลือกตั้งก็มาจากการลงคะแนนเสียงของคนไม่มากนักกลายเป็นว่ามีคนจำนวนไม่มากที่ทำงาน

อยู่ในการเมืองแบบวงในที่เรียกว่า “ประชาธิปไตยแบบวงใน” หรือประชาธิปไตยของคนวงใน

5. การเมืองแบบกลุ่มอาจจะยิ่งสร้างความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคมกลุ่มผลักดันมักจะเป็นกลุ่มอภิสิทธิ์ชนที่มีทรัพยากรมากมีความเชี่ยวชาญและมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับรัฐบาลหรือพรรคการเมืองไม่ได้มีลักษณะเป็นตัวแทนของคนส่วนใหญ่หรือเป็นเพียงตัวแทนปากเสียงของคนส่วนน้อยเท่านั้น

กรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นกับปรากฏการณ์กลุ่มพลังทางสังคมการเมืองในปัจจุบัน โดยเฉพาะการรวมกลุ่มที่เรียกกันว่า “ประชาสังคม” หรือ “ภาคประชาชน” ซึ่งการปรากฏตัวขึ้นของการรวมกลุ่มในสังคมไทยนับแต่ราวปลายทศวรรษ 2520 เป็นต้นมา ทำให้เกิดกรอบการวิเคราะห์หรือการให้ความหมายของการเมืองภาคประชาชนและบทบาทของประชาสังคมว่าเข้ามาทำหน้าที่ในการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตยประชาสังคมและการเมืองภาคประชาชนได้กลายเป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตยของไทย แต่อย่างไรก็ดี ในระยะตั้งแต่เกิดความขัดแย้งทางการเมืองของสี่เสื้อ การก่อตัวขึ้นของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กปปส.) ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าเราไม่สามารถเหมารวมได้อีกต่อไปว่าการรวมกลุ่มหรือการเกิดกลุ่มพลังทางสังคมการเมืองเป็นจุดหมายและกระบวนการสร้างประชาธิปไตยแบบอัตโนมัติการรวมกลุ่มการขับเคลื่อนด้วยการชุมนุมประท้วงไม่ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์สำหรับการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตยได้เสมอไปนั่นหมายความว่ามีความจำเป็นที่การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ในมิติด้านการสร้างประชาธิปไตยของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผลักดันจำเป็นต้องมองเห็นถึงกลุ่มที่มีลักษณะของการรักษาสถานภาพเดิมมีลักษณะการเมืองแบบอนุรักษ์นิยมหรือบางครั้งกลุ่มเหล่านี้ก็เชื่อมโยงกับการรัฐประหารยึดอำนาจที่มุ่งการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างที่มีลักษณะของทำลายระบอบประชาธิปไตยมากกว่าการสร้างและจรรโลงประชาธิปไตย ซึ่งงานศึกษาหน้าที่และบทบาทของกลุ่มในมิติเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่ายังไม่มีเลยสำหรับการศึกษากลุ่มพลังทางสังคมและการเมืองในสังคมไทยช่วงปัจจุบัน

กรอบวิเคราะห์การเมืองแบบกลุ่มผลประโยชน์ VS กรอบวิเคราะห์แบบขบวนการทางสังคม

ความหมายของกลุ่มผลประโยชน์ มีนักวิชาการได้ให้นิยามไว้อย่างหลากหลายซึ่งจะไม่นำมากล่าวถึงในที่นี้ โดยสรุปอาจจะกล่าวได้ว่า กลุ่มผลประโยชน์คือการรวมตัวของปัจเจกบุคคลเพื่อเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มแต่ละคนมีพื้นฐานร่วมกันเช่นพื้นฐานอาชีพฯลฯ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกพวกพ้องในงานเขียนเหล่านี้มักจะแยกความหมายกลุ่มผลักดัน (Pressure Groups) ออกจากกลุ่มผลประโยชน์

โดยชี้ให้เห็นว่ากลุ่มผลักดันมุ่งที่จะมีอิทธิพลเหนือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือรัฐบาลและมีอิทธิพลต่อนโยบายของรัฐบาลและกลุ่มผลักดันหรือกลุ่มอิทธิพลนี้มีได้มีเป้าหมายเหมือนกันกับพรรคการเมืองที่ว่าพรรคการเมืองต้องการชัยชนะเพื่อจัดตั้งรัฐบาลปกครองประเทศ

กลุ่มผลักดันกับกลุ่มผลประโยชน์จึงเป็นเรื่องเดียวกันกล่าวคือเราเรียกกลุ่มผลักดันเมื่อกลุ่มผลประโยชน์มีกิจกรรมที่ดำเนินการสร้างอิทธิพลหรือเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับนโยบายของรัฐหรือระบบการเมืองส่วนใดส่วนหนึ่งเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของกลุ่มการแบ่งออกเป็นกลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มผลักดันก็เพื่อให้เห็นบทบาทของกลุ่มในสังคมการเมืองแต่อย่างไรก็ดีในงานเขียนหลายชิ้นไม่ได้แยกออกเป็น 2 ประเภทดังกล่าวกล่าวคือได้ใช้คำเดียวเรียกเช่นงานของ Nownes เรื่องกลุ่มผลประโยชน์ในการเมืองอเมริกัน ไม่ได้กล่าวถึงกลุ่มผลักดัน (Pressure Groups) เลยและยังได้แยกระหว่างกลุ่มทั่วไปกับกลุ่มผลประโยชน์ว่า กลุ่มทั่วไปไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมือง ส่วนงานของ Wyn Grant เรื่อง “กลุ่มผลักดันการเมืองและประชาธิปไตยในอังกฤษ” ก็ใช้คำ “กลุ่มผลักดัน” (Pressure Group) โดยไม่ได้กล่าวถึงหรือใช้คำว่า “กลุ่มผลประโยชน์” เลย ผู้เขียนเห็นว่า อาจจะเป็นเพราะในการเมืองปัจจุบันคงเป็นไปได้ยากที่กลุ่มผลประโยชน์จะไม่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์กับระบบการเมืองในลักษณะใดลักษณะหนึ่งจึงทำให้การแยกพิจารณาทั้งสองประเภทจึงเป็นไปได้ยากและไม่สู้จะมีประโยชน์ในการทำความเข้าใจการเมืองแบบกลุ่มมากนักส่วนการพิจารณาความแตกต่างของกลุ่มผลประโยชน์หรือกลุ่มผลักดันกับขบวนการทางสังคมนั้นมิติหนึ่งเสนอให้มองว่ากระทำการร่วมหมู่ทั้งสองแบบนี้มีความแตกต่างในด้านลักษณะหน้าตาแตกต่างกันอย่างไร (จุดหมายโครงสร้างองค์การยุทธวิธีการเคลื่อนไหวหรือการสร้างพลัง/อิทธิพล ฯลฯ ดูตารางเปรียบเทียบ) กล่าวคือ ขบวนการทางสังคมนั้นหมายถึงการรวมตัวกันของประชาชนเพื่อกระทำการร่วมหมู่โดยมีจุดหมายที่จะเปลี่ยนความสัมพันธ์ทางอำนาจในสังคม ระบบคุณค่า ความเชื่อหรือมุ่งเปลี่ยนในเชิงโครงสร้างในขณะที่การเมืองแบบกลุ่มผลักดันมีจุดหมายอยู่ที่การต่อรองเรียกร้องเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เฉพาะของกลุ่มหรือการผลักดันในระดับนโยบายสาธารณะซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแคบระดับกลุ่มแต่ขบวนการทางสังคมนั้นมีระดับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างหรือวงขอบระดับสังคมส่วนในด้านยุทธวิธีการเคลื่อนไหวผลักดันเพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้นขบวนการทางสังคมเป็นการสร้างพลังโดยไม่ผ่านระบบการเมืองปกติหรือไม่ได้อาศัยช่องทางการลอบบี้มีพื้นที่อยู่ “ภายนอก” ระบบการเมืองปกติและลักษณะด้านองค์กร ขบวนการทางสังคมมักมีโครงสร้างแบบเครือข่ายหลวม ๆ มากกว่าเป็นองค์กรแบบทางการที่มีลำดับชั้น อย่างไรก็ตามการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะของกลุ่มแบบกลุ่มผลประโยชน์กับขบวนการทางสังคมดังที่พิจารณามานี้แน่นอนจะทำให้เราเข้าใจมากยิ่งขึ้นหากเราพิจารณาในมิติของการบิโเคราะห์การเมืองแบบกลุ่มการมองความแตกต่างในฐานะกรอบการวิเคราะห์จะช่วยให้เกิดการตั้งคำถามว่า กรอบการวิเคราะห์กลุ่มผลประโยชน์และ

กลุ่มผลักดันมีปัญหาอย่างไรมีความไม่เพียงพออย่างไรเหตุใดจึงเกิดกรอบการวิเคราะห์แบบ ขบวนการทางสังคมขึ้นมาซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการศึกษาที่ผ่าน ๆ มาเรามักให้ความสนใจที่มุ่งไปยัง การพิจารณาความแตกต่างในมิติของลักษณะกลุ่มเช่นการตั้งคำถามว่าขบวนการทางสังคมเก่า แตกต่างไปจากขบวนการทางสังคมใหม่อย่างไรอะไรใหม่ในขบวนการทางสังคมใหม่ซึ่งทำให้ การศึกษาวิจัยก็มุ่งไปในทิศทางเช่นนี้กล่าวคือทำให้การศึกษาเป็นเพียงการพรรณนาหรือ บรรยายลักษณะของการรวมกลุ่มก่อนเท่านั้นหรืออย่างมาก็เปรียบเทียบให้เห็นหน้าที่ที่ แตกต่างกันไป

หากเรามองในฐานะกรอบการวิเคราะห์จะนำมาสู่การสร้างองค์ความรู้อีกแบบหนึ่งซึ่ง ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะนำไปสู่ประเด็นการวิจัยใหม่ ๆ และหาคำตอบในลักษณะของการสร้าง ทฤษฎีได้มากยิ่งขึ้นเช่นการตั้งคำถามว่าเหตุใดจึงเกิดกลุ่มทางสังคมการเมืองมีเงื่อนไขปัจจัย อย่างไร ฯลฯ การตอบคำถามดังกล่าวนี้กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบกลุ่มผลประโยชน์ให้ คำตอบที่จำกัดมาก เพราะอธิบายการเกิดกลุ่มแบบอัตโนมัติกล่าวคือ มองว่าหากผู้คน มีผลประโยชน์ มีความต้องการเดียวกันก็จะมารวมตัวกันเองเพื่อสร้างอิทธิพลต่อรองให้ได้มาซึ่ง ผลประโยชน์ มองในแง่นี้กรอบการวิเคราะห์ขบวนการทางสังคมพยายามตั้งคำถามเกี่ยวกับ ประเด็น“ผู้รับประโยชน์โดยไม่ลงแรง” ทฤษฎีการระดมทรัพยากรจึงเป็นการอุดหนุนโหวในการ อธิบายนี้นี้ Mc Carthy & Zald ได้สะท้อนให้เห็นชัดว่าทฤษฎีดังกล่าวนี้เป็นทฤษฎี บางส่วน (ของทั้งหมด) ทฤษฎีขบวนการทางสังคมจึงพยายามที่จะอุดช่องการอธิบายในลักษณะ ของการสร้างทฤษฎีจากประสบการณ์ของผู้เขียนจึงอยากตั้งข้อสังเกตว่าเราละเลยที่จะมองมิติ ของทฤษฎีในแง่ที่เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์เพื่อช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับปรากฏการณ์ ทางสังคมการเมืองผ่านการเมืองเรื่องกลุ่ม

สรุป

จากกรณีการวิเคราะห์อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีการถกเถียงถึงประเด็นของสิ่งมีชีวิตตัดต่อ ทางพันธุกรรม ได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นการที่ GMOs ที่มีประเด็นการเคลื่อนไหวเครือข่าย ภาคประชาสังคมที่ออกมามีอิทธิพลในการตัดสินใจของรัฐบาลไทยทั้งเอกชนและภาคประชา สังคมซึ่งยืดเยื้อมาอย่างยาวนาน 20 ปีพบว่ามีการชะงัก ประกอบกับการที่ทุกฝ่ายในสังคมไทย เกี่ยวกับเข้าใจเรื่องความปลอดภัยเชิงชีววิทยายังคงมีการถกเถียงกันเรื่อย ๆ กระทั่งในอนาคต เพื่อหาคำตอบเนื่องจากเกิดคำถามว่าบุคคลใดบ้างที่ได้ประโยชน์ บุคคลใดบ้างที่เสียประโยชน์ ตลอดจนตัวแทนอย่าง NGO หรือ หน่วยงานองค์กรของภาครัฐ ดังจะเห็นได้จากร่าง พระราชบัญญัติฯ มีกระทรวงวิทยาศาสตร์และกรมวิชาการเกษตรเป็นหลักในการผลักดัน ประเด็นการถกเถียงกันดังกล่าวย่อมสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นความเข้าใจและการรับรู้ของข้อดี ที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนข้อเสียที่เป็นโทษในมุมมองที่แตกต่างกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมี

มุมมองบนพื้นฐานที่ว่า “พืชติดต่อทางพันธุกรรมสามารถสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารได้” ตลอดจนประเด็นของวาทกรรมที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนแบบสองขั้วเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของอีกฝ่าย ซึ่งถือเป็นหลุมพรางทางด้านความคิดแนวเกี่ยวกับเทคโนโลยีจีเอ็มโอ ที่มีผลต่อการรองรับการพัฒนาวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีให้ทันสมัยเท่าเทียมอารยประเทศนอกจากนี้ตลอดจนชุดความคิดการทำเกษตรกรรมยั่งยืน และพันธุ์พื้นเมืองมีความล้าหลังไม่สามารถแก้ไขปัญหามันคงทางด้านอาหาร ดังนั้น การนำวิทยาศาสตร์ดังกล่าวมาใช้จึงเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตามในทรรศนะของกลุ่มภาคประชาสังคมที่มีการเคลื่อนไหว และมีการสร้างเครือข่ายตลอดจนอุดมการณ์ร่วมกันบนพื้นฐานที่ว่าประชาชนต้องมีอำนาจในการจัดการทรัพยากรและต้องมองด้านความหลากหลายทางด้านชีวภาพ ตลอดจนการมีอำนาจในการจัดการอาหารทุกระบบ เช่น เมล็ดพันธุ์ แบบแผนการผลิตที่ยั่งยืน ระบบการจัดสรรทรัพยากร การกระจายอำนาจอย่างภาพรวม โดยระบบอาหารประกอบด้วย พันธุกรรม น้ำ ที่ดินระบบการกระจายอาหาร การกระจายตลาด การกำหนดนโยบายผู้บริโภค (การโฆษณา) วิธีการบริโภค นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องเรื่องอาหาร อาทิเช่น การจำหน่ายข้าวการคอรัปชั่น การได้เสียประโยชน์ เป็นต้นซึ่งประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นถือเป็นการสร้างแรงจูงใจและการรวมกลุ่มของกลุ่มคนต่าง ๆ ในการออกมาเคลื่อนไหวภาคประชาสังคมได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- เดชรัตน์ สุขกำเนิด. (16 มกราคม 2560). อำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง. (จิรภัทร นิรินทร์, ผู้สัมภาษณ์)
- จิรัช (บรรพต) วีระชัย. (2542). รัฐศาสตร์ทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประภาส ปิ่นตบแต่ง. (2552). กรอบการวิเคราะห์การเมืองแบบทฤษฎีขบวนการทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิไฮน์ริค เบิลล์ สำนักงานภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.
- มติชนออนไลน์. (2558). จับเข้าคุยนักรัฐศาสตร์ บทเรียนการเมืองว่าด้วยเรื่องจีเอ็มโอและอธิปไตยทางอาหาร. เรียกใช้เมื่อ 23 ธันวาคม 2558 จาก <http://www.matichon.co.th/news>
- มนตรี เจนวิทย์การ. (2558). บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ที่มีต่อรัฐบาลระบบราชการประชาชนและการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ. (16 มกราคม 2560). อำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง. (จิรภัทร นิรินทร์, ผู้สัมภาษณ์)
- วีระ หวังสัจจะโชค. (16 มกราคม 2560). อำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง. (จิรภัทร นิรินทร์, ผู้สัมภาษณ์)

ศิรินภัตรา สถาพรวงศ์. (2552) . นโยบายสิ่งมีชีวิตต่อต่อพันธุกรรม. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Charles, E. L. (1917) . The World's Political Economic System. New York: Library of Congress.

Edward, O. L. & David, K. (1987) . Organizational state, Social choice innational policy domains. Wisconsin: University of Wisconsin Press.

Olson, M. Jr. (1965) . The Logic of Collective Action, Public goods and the Theory of Groups. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุม
คอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี*
FACTORS RELATING TO STRENGTHENING COOPERATION AND
CORRUPTION CONTROL OF LOCAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATIONS IN PHETCHABURI PROVINCE

อนุชา พละกุล

Anucha Bhalakula

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phetchaburi Buddhist College, Thailand

ทิพย์วรรณ จันทรา

Tippawan Chantra

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar, Thailand

E-mail: tip06941@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี 2) วิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชัน และ 3) ศึกษาการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันเป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารข้าราชการ และเจ้าพนักงานในสังกัดของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เทศบาลเมืองเพชรบุรี รวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและหนังสือ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชัน การจัดกระบวนการวิจัยด้วยการพรรณนา และการบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่ใช้การศึกษาภาคสนาม เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบความสัมพันธ์ และกระบวนการสร้างความรู้และการควบคุมคอร์รัปชัน ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยทั้งหมด แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์ผล ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ด้วยการจัดอบรมด้านกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องต่อการควบคุมการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ 2) การวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุม

* Received 3 November 2019; Revised 7 December 2019; Accepted 21 December 2019

คอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า หลักการของท้องถิ่นต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายการเปิดเผยข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งดำเนินการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับชั้น และ 3) บทบาทการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องแสดงบทบาทควบคุม การทุจริตทุกรูปแบบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ให้มีแนวทางเป็นรูปธรรม นำเสนอข้อมูลองค์กรอย่างโปร่งใส และเปิดเผยการทุจริตต่อสาธารณะชน

คำสำคัญ: บทบาทการเสริมสร้างความร่วมมือ, การควบคุมคอร์รัปชัน, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research paper were: To study factors related to local administrative organizations in Phetchaburi Province. To analyze the strengthening of cooperation and to control corruption. To learn the strengthening of cooperation and control corruption. Corruption control is applied research. Emphasis on studying and analyzing data from documents. Key informants were executives, civil servants, and officials under the Phetchaburi Provincial Government Administration. Phetchaburi Provincial Administrative Organization Phetchaburi Municipality, including information from the thesis, research report, academic textbook journals, and books related to strengthening cooperation and controlling corruption organizing the research process by describing and integrating data obtained from local interviews using field studies. To know the concepts, principles, patterns, relationships, and procedures of knowledge building and corruption. Interviews with key contributors in all research and then using the data to synthesize the study results were as follows: 1) Factors related to the local government organization found that the provincial government organization had to create quality personnel. With legal training Related to the control of corruption and misconduct of government officials 2) An analysis of strengthening cooperation and corruption control of local government organizations found that local principles must be implemented under regulations. Disclosure Law public

relations participation in activities and is the operating committee that examines personnel performance at all levels, and 3) the role of enhancing cooperation and controlling corruption of local government organizations. It was found that local administrative organizations must play a role in preventing crime in all forms. Model Following the rules and methods for managing good public affairs BE 2546, there must be a concrete guideline. Presenting corporate information transparently and disclose corruption to the public.

Keywords: Role in Strengthening Cooperation, Controlling Corruption, Local Government Organization

บทนำ

การคอร์รัปชันหรือการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นปัญหาที่หยั่งรากลึกในสังคมไทยมายาวนาน ส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งในเชิงการพัฒนาทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางการเมือง คุณภาพชีวิตของประชาชน และส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ ค่านิยมอันดีงามของสังคมไทย ในขณะที่ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (Corruption Perception Index - CPI) ขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดความโปร่งใสและการทุจริตในระดับโลกและระดับประเทศ 150 ประเทศ พบว่า ประเทศไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ ซึ่งจากการจัดอันดับในปี 2557 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 85 จากทั้งหมด 175 ประเทศ ได้คะแนนโปร่งใส 3.8 คะแนน เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า ประเทศไทยยังคงมีปัญหาการทุจริตในระดับที่สูงมาก (ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ, 2559) ในขณะที่ ทิศทางการบริหารราชการแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการพัฒนาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญเป็นประชาธิปไตยบนพื้นฐานของหลักคุณธรรมและธรรมาภิบาล เข้มแข็ง มีเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น โดยบทบาทความสำคัญของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ทวีความสำคัญมากขึ้นใน 3 ประเด็นสำคัญ คือ จำนวนหน่วยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สัดส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และขอบเขตอำนาจหน้าที่ที่ขยายมากขึ้น (เกรียงไกร ปัญญาพงศธร, 2561)

การทุจริตในระดับท้องถิ่น มีปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการทุจริตในระดับท้องถิ่น ได้แก่ การกระจายอำนาจลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าโดยหลักการแล้วการกระจายอำนาจมีวัตถุประสงค์ สำคัญเพื่อให้บริการต่าง ๆ ของรัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนมากขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติทำให้แนวโน้มของการทุจริตในท้องถิ่นเพิ่มมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกัน ลักษณะการทุจริตในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ 1) การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อ - จัดจ้าง

และการเงินการคลัง ส่วนใหญ่เกิดจากการละลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล 3) สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย 4) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรม 5) สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ 6) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบ จากภาคส่วนต่าง ๆ และ 7) สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก, 2561)

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ได้แก่ 1) โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้ กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะข้าราชการระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต 2) สิ่งจูงใจ เป็นที่ยอมรับว่าสถานะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมทุนนิยมทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างหารายได้ ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น 3) การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้นโดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาของประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้ 4) การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อ - จัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้นจึงมีความเกี่ยวข้องของเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการของภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ 5) การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้ข้าราชการมีพฤติกรรมทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม "รายได้พิเศษ" ให้กับตนเองและครอบครัว 6) การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน แต่ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละอายต่อบาปและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวมและ 7) มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนชื้อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาดยอมจะทำการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง

โดยไม่มีความละเอียดอ่อนและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง (องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก, 2561)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) เน้นการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การจัดกระบวนการวิจัยด้วยการพรรณนา และการบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) รวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบ ความสัมพันธ์ และกระบวนการสร้างความรู้และการควบคุมคอร์รัปชัน ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยทั้งหมด แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์ผล และสรุปผลการศึกษาต่อไป

3. พื้นที่การวิจัย ได้แก่ พื้นที่การบริหารราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เทศบาลเมืองเพชรบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก

4. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าพนักงานในสังกัดของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคจังหวัดเพชรบุรี องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี เทศบาลเมืองเพชรบุรี และองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแกของจังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 7 ท่าน

1. นายชัยยะ อังกินันท์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
2. นายสุสันต์ อังกินันท์ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
3. ดร.จิราพรรณ กลิ่นเกล้า รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
4. นายอนุก อุทยาน สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
5. นายปราโมทย์ พงษ์พวง สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี
6. นางภัสสนา มีนาม สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

7. นายสมชัย บังจิต สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มที่ 2 เทศบาลเมืองเพชรบุรี จำนวน 7 ท่าน

1. นางสาวกนกวรรณ ปัจจันต์โชติ รองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบุรี
2. พล.ต.ต.ชวลิต ภัยลี รองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบุรี
3. นายกิตติพงษ์ เทพพานิช รองนายกเทศมนตรีเมืองเพชรบุรี
4. นายจรัสศักดิ์ เรืองแก้ว ปลัดเทศบาลเมืองเพชรบุรี
5. นายยงยุทธ สังวร สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี
6. นายจงจรัส ลัถยานุกูล สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี
7. นายจเร บุรณพานิช สมาชิกสภาเทศบาลเมืองเพชรบุรี

กลุ่มที่ 3 องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก จำนวน 7 ท่าน

1. นายสุพจน์ กลิ่นพ่วง รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก
2. นายธนู วงษ์พานิช ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก
3. นายขจรพล มั่งมีสุข ผู้อำนวยการกองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก
4. นางสาวสงศรี พรประสาธ ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. นายรังสรรค์ แก้วมณี สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก
6. นางปรียาพร สงวนทรัพย์ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก
7. นางสาวนุชชรา มาเปี่ยม สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพ ด้วยการจัดอบรมด้านกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องต่อการควบคุมการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อให้ความรู้ทางทฤษฎีของบุคลากรเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ เชื่อมั่นในหลักการและการปฏิบัติหน้าที่ที่บริสุทธิ์ยุติธรรมตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักธรรมาภิบาล และหลักเกณฑ์อื่น ๆ ที่บัญญัติไว้ในระเบียบปฏิบัติของท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือกำกับดูแลบุคลากรในการควบคุมการทุจริต ซึ่งจะเข้าไปสร้างกลไกจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมเชิงปฏิบัติการของบุคลากรของท้องถิ่น อาจแสดงออกในรูปของการแสดงความคิดเห็นตามโอกาสที่ประชาชนเข้าร่วมโครงการและหรือกิจกรรม ทั้งภายใต้แผนปฏิบัติการเสริมสร้างความร่วมมือแบบมีส่วนร่วมของท้องถิ่น อาทิ ในคราวอนุมัติงบประมาณพัฒนา

ซึ่งสัมพันธ์ต่อวัด - ศาสนสถาน ผลประโยชน์ของประชาชน และผลกระทบของประชาชน ในท้องถิ่น บางครั้งจำเป็นต้องใช้หลักนิติศาสตร์ คือ ข้อกฎหมายในการพิจารณาตัดสินความ ลักษณะการละเมิด แต่บางครั้งอาจใช้หลักรัฐศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา คือ การประเมินผลกระทบชุมชนในการควบคุมการทุจริต โดยพิจารณาตามมติของท้องถิ่นเป็นสำคัญ ซึ่งจะตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของประชาชนที่มีความแตกต่างกัน นับเป็นการดำเนินงานเชิงประจักษ์ต่อประชาชน ทั้งนี้ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประชาชนต้องมีส่วนร่วมใน คณะกรรมการทั้ง 2 ชุดนี้ ด้วยวิธีการเลือกตั้ง นับเป็นการแสดงศักยภาพของท้องถิ่นตามระบบ คุณธรรมมากกว่าระบบอุปถัมภ์ ซึ่งสัมพันธ์กับระบบกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ถือได้ว่ามีจริยธรรมมากตามระเบียบการบริหารราชการแผ่นดินในสมัยปัจจุบัน ทั้งนี้อาจตั้ง ศูนย์ดำรงธรรมระดับหน่วยงาน เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ตรวจสอบ ป้องกัน และปราบปรามการทุจริตภายในท้องถิ่นทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตามอายุ เพศ ความมีอาวุโส ความรู้ ความสามารถ และพฤติกรรมของผู้นำองค์กร ที่แสดงออกต่อการปฏิบัติตามระเบียบของ ท้องถิ่น ย่อมเป็นตัวแบบที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกระดับและทุกแผนก ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่มี ความสัมพันธ์การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

2. ผลการศึกษาการวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชัน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

หลักการของท้องถิ่นต้องดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายการเปิดเผยข้อมูล การประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ซึ่งดำเนินการ ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับชั้น โดยต้องถ่ายทอดระเบียบปฏิบัติตาม กฎหมายใหม่ ๆ อยู่อย่างต่อเนื่อง ที่กำหนดไว้ตามปฏิทินการอบรมบุคลากรท้องถิ่นประจำเดือน และพร้อมให้มีการตรวจสอบทั้งจากเจ้าหน้าที่ภายในและเจ้าหน้าที่ภายนอก การกระทำนี้ นับเป็นการสร้างแรงจูงใจการเฝ้าระวังและต่อต้านปัญหาการทุจริตแบบมีส่วนร่วม ต้องถือเป็น หลักการปฏิบัติร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี ไม่ละเลย ละเอียด หรือ หละหลวมต่อการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการตรวจสอบองค์กรร่วมกับภาคประชาชนด้วยความ สุจริตใจ ภายใต้ความเชื่อมั่นในหลักการ ทศนคติ วินัย และจิตสำนึก ของข้าราชการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งอาจสร้างได้ด้วยการเข้าฝึกอบรมคุณธรรมครั้งละ 10 วัน เพื่อเสริมสร้าง คุณธรรม โดยพระสงฆ์ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร “การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุม คอร์รัปชันระดับท้องถิ่น” ของทั้ง 3 องค์กร กล่าวคือ “พระสงฆ์ ภาคประชาชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งเป็นหลักสูตรระดับสูงของประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้เป็น

หน่วยงานต้นแบบในการรักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่น ตามหลักการพัฒนาของล้านเกล้ารัชกาลที่ 9 คือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา อย่างเป็นเอกภาพทั้งระดับองค์กรและภาคประชาชน

3. ผลการศึกษาบทบาทการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับต้องแสดงบทบาทควบคุมการทุจริตทุกรูปแบบตามหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ให้มีแนวทางเป็นรูปธรรมนำเสนอข้อมูลองค์กรอย่างโปร่งใส และเปิดเผยการทุจริตต่อสาธารณะชน กล่าวคือต้องดำเนินการ 4 ด้าน คือ หนึ่งการปลูกจิตสำนึกค่านิยมที่ถูกต้องทั้งต่อเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน สองยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร สามเปิดเผยข้อมูลงบประมาณวิธีการจัดซื้อ - จัดจ้าง และสี่เปิดช่องทางให้ประชาชนตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างทั่วไพบัญชีสำคัญคือองค์กรต้องเข้าถึงประชาชนทุกระดับและทุกปัญหา โดยการจัดโครงการอบรมกฎหมายแก่ประชาชน หรือแนวทางการปฏิบัติงานบางกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งมีคณะกรรมการดำเนินงานผสมระหว่างบุคลากรท้องถิ่นและประชาชน ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจพบผลกระทบต่อความเสียหายของประชาชน วิธีการแก้ไขแบบมีส่วนร่วมคือการลงประชามติ เพื่อหาข้อยุติจากประชาชนส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทและทุกระดับ สามารถเชื่อมโยงข้อมูลและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกและรอบด้านร่วมกันเปิดเผยข้อมูลการทุจริตเชิงเอกสาร ตามหลักความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เช่น มติแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนโยบายเร่งด่วน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องยกเลิกระบบอุปถัมภ์ ส่งเสริมระบบกฎหมายให้ประจักษ์แก่ชุมชน โดยการสร้างบุคลากรให้มีคุณภาพตามทักษะการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักธรรมาภิบาล และระเบียบปฏิบัติของท้องถิ่น ซึ่งต้องยอมรับความคิดเห็นและบทบาทของประชาชนที่เข้าร่วมสมมนา ในรูปแบบคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐจำเป็นต้องใช้ทั้งหลักนิติศาสตร์ คือ พิจารณาลงโทษตามลักษณะความผิดทางกฎหมาย และหลักรัฐศาสตร์ คือ การประเมินผลกระทบแสมติชุมชนตามลักษณะปัญหาที่แตกต่างกัน ซึ่งต้องดำเนินตามกลไกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2564) (คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต, 2559) ได้กำหนดขึ้นภายใต้หลักการไว้ว่า 1) ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ภายในชาติ 2) ประสานพลังจากภาคการเมือง ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อให้ได้ข้อเสนอในการดำเนินงานเชิงนโยบาย งบประมาณ และหลักวิชาการที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจดำเนินงานในระดับชาติ ผ่านกลไกปกติหรือกลไกพิเศษที่เป็นรูปธรรมและตรงตามความต้องการของคนในชาติ 3) จัดกระบวนการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ให้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดในยุทธศาสตร์ชาติฯ รวมถึงความสอดคล้องตามสภาพพื้นที่ โดยลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาแต่ละพื้นที่ 4) มีรายงานผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ 3 เสนอต่อรัฐสภา ประชาชน และนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริต และ 5) ใช้กลไกการดำเนินงานเดิมให้มากที่สุด ด้วยการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 และกำหนดกลไกการดำเนินงานให้มีเท่าที่จำเป็นด้วยหลักการดังกล่าว

2. หลักวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

หลักการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ ต้องปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย การประชาสัมพันธ์ การเข้าร่วมกิจกรรม เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การตรวจสอบบุคลากรทุกระดับ และการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะชน ด้วยวิธีการสร้างแรงจูงใจต่อต้านการทุจริตแบบมีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อพัฒนาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบอย่างมีเอกภาพระดับองค์กร สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ความว่า การสอดส่องการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) ข้อ 22 (1) ให้ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีอย่างน้อย 7 ประการ ตามระเบียบฯ ข้อ 23 ได้แก่ หนึ่งปฏิบัติภารกิจให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวมตลอดจนไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน สองปฏิบัติภารกิจเพื่ออำนวยความสะดวก ให้บริการ และสนองความต้องการของประชาชน สามปฏิบัติภารกิจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สี่ปฏิบัติภารกิจให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ และมีความคุ้มค่า ห้าปฏิบัติภารกิจโดยไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น ให้ทันต่อสถานการณ์โดยเฉพาะในเรื่องที่เป็นความเดือดร้อนและทุกข์ยากของประชาชน หกปฏิบัติภารกิจโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และเจ็ดปฏิบัติภารกิจโดยมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานสม่ำเสมอและเผยแพร่ต่อสาธารณะ (ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7), 2550)

3. บทบาทการเสริมสร้างความร่วมมือและการควบคุมคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี

แนวทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ต้องแสดงบทบาทการควบคุมการทุจริตทุกรูปแบบ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมโปร่งใส และเปิดเผยข้อมูลการทุจริตของบุคลากรต่อสาธารณะชน โดยใช้แนวทางการปลูกจิตสำนึกค่านิยมที่ถูกต้องทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน การยึดหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์กร การเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ - จัดจ้าง การเปิดช่องทางให้ประชาชนตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ การลงประชามติ ทั้งนี้ต้องเข้าถึงประชาชนทุกระดับและทุกปัญหา ให้ความรู้ด้านกฎหมาย การมีส่วนร่วมแบบคณะกรรมการบริหารโครงการ ตรวจสอบ และรายงานผลโครงการ ทั้งนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับและทุกประเภท สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลเชิงลึกและแนวทางการแก้ไขปัญหาท้องถิ่นร่วมกันได้ อาทิเช่น ข้อตกลงแก้ไขปัญหาระบบอุปถัมภ์ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับดุลยา อัครกุล ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด พบว่า มีแนวทาง 2 ประการหลัก คือ 1) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสอดคล้องโครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ได้แก่ การคัดเลือกโครงการ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่สอดคล้องโครงการ สรุปผลการสอดคล้องนำเสนอที่ประชุม การให้ข้อเสนอแนะ และการติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ และ 2) แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานสอดคล้องเรื่องร้องเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ได้แก่ การรับเรื่องร้องเรียน/การวิเคราะห์เรื่องร้องเรียนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลงพื้นที่สอดคล้องเรื่องร้องเรียน การสรุปผล การสอดคล้องนำเสนอที่ประชุม และการติดตามผลการดำเนินการตามแนวทาง (ดุลยา อัครกุล, 2557)

สรุปและข้อเสนอแนะ

บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีคุณภาพ มีทักษะการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับหลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักธรรมาภิบาล และระเบียบปฏิบัติของท้องถิ่น มีคุณธรรม จริยธรรม ต้องยกเลิกระบบอุปถัมภ์ ส่งเสริมระบบคุณธรรมให้ประจักษ์แก่ชุมชน โดยการสร้างและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ยอมรับความคิดเห็นและบทบาทของประชาชนที่เข้าร่วม ในรูปแบบคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐต้องใช้ธรรมาภิบาล ทั้งหลักนิติศาสตร์ คือ พิจารณาให้คนให้โทษตามกฎหมาย และหลักรัฐศาสตร์ คือ ความถูกต้องเป็นธรรมตามจารีตประเพณี วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่บริหารงานเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นด้วยความโปร่งใส สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ

ข้อบัญญัติต่าง ๆ ตลอดจนวัฒนธรรมและประเพณีอันดีของประชาชน ต้องสามารถเปิดเผยข้อมูลและผลงานให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ผ่านโครงการ กิจกรรม และวิธีการอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับและทุกพื้นที่ของชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน สามารถถูกตรวจสอบงานและบุคลากรได้ในทุกระดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องยึดหลักธรรมาภิบาลปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมโปร่งใส มีการป้องกันและควบคุมการทุจริต ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนในท้องถิ่นการจัดทำโครงการ แผนงาน แผนดำเนินการ ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม เปิดรับฟังข้อคิดเห็นเสนอแนะเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อ - จัดจ้าง และมีความพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูลการทุจริตของเจ้าหน้าที่บุคลากรต่อสาธารณะชน เปิดเผยวิธีการขั้นตอนระเบียบปฏิบัติ และระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาข้อกล่าวหาการกระทำทุจริต ตลอดจนการลงโทษตามความหนักเบา **ข้อเสนอแนะจากการวิจัย** ปัจจุบันประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารกว้างขวาง ทำให้ทราบถึงสิทธิ หน้าที่ ประโยชน์ และบริการที่พึงได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องแสดงบทบาทตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งที่เป็นแผนปฏิบัติการ และแผนระยะยาว ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส ยึดถือประโยชน์ของประชาชนและชุมชนเป็นสำคัญ **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป** 1) รูปแบบการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี 2) รูปแบบการพัฒนาบทบาทคณะกรรมการตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี 3) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี

บรรณานุกรม

- เกรียงไกร ปัญญาพงศธร. (2561). การคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย :ศึกษากรณี เทศบาลนคร. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, 5(1), 55-62.
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต. (2559). ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.
- ศุลยา อัสวกุล. (2557). แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด. ใน รายงานการวิจัยส่วนบุคคล สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2559). การปฏิรูปประเทศไทยด้านการต่อต้านการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน. ใน รายงานการวิจัย. สำนักวิจัยและพัฒนาสถาบันพระปกเกล้า.

ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7). (2550). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 55 ก. หน้า 1-10 (15 กันยายน 2550).

องค์การบริหารส่วนตำบลบางจาก. (2561). ข้อมูลทั่วไป. เรียกใช้เมื่อ 20 สิงหาคม 2562 จาก <http://www.bangjak-sao.go.th/site/>.

แนวคิดทฤษฎีสงครามกับความยุติธรรม*

ABOUT THE CONCEPT OF WAR AND JUSTICE

มะลิ ทิพพ์ประจง

Mali Thipprajong

พระพิพิธพัชรโดม

Phraphiphitpatcharodom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phetchaburi Buddhist College, Thailand

E-mail: thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

แนวคิดทฤษฎีสงครามกับความยุติธรรม นักคิดตะวันตกผู้ให้กำเนิดแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมคือนักบุญออกัสติน (Saint Augustin) และเป็นที่ยอมรับกันมานานถึงขนาดได้รับยกย่องว่า “บิดาแห่งทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรม” (Father of Just-War Theory) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าไม่มีนักคิดท่านอื่น ๆ เคยคิดเรื่องนี้มาก่อน ความจริงแล้วนักคิดชาวกรีกอย่างเพลโตไม่ได้กล่าวถึงสงครามที่ยุติธรรมอย่างเป็นระบบชัดเจน แต่อย่างน้อยจากแนวคิดของเพลโตที่ว่าเรื่องสงครามเป็นความจำเป็นและเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำเพื่อความอยู่รอดแต่มีข้อแม้ว่าจะต้องไม่มีเป้าหมายเพื่อทำลายล้างพลเมืองอย่างไม่เป็นธรรมและไม่ควรลดทอนผู้พ่ายแพ้สงครามลงไปเป็นทาส สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องสงครามที่ยุติธรรมได้มีการคิดกันมาบ้างแล้วตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ และเมื่อนักคิดชาวโรมันอย่างซีเซโร ได้กล่าวถึงหลักแห่งสงครามที่ยุติธรรมทั้งในแง่สาเหตุที่ยุติธรรมและการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม สงครามที่ยุติธรรมของซีเซโรมีรากฐานบางอย่างมาจากการปฏิบัติของชาวโรมันโบราณ กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมของซีเซโรมีศูนย์กลางอยู่ที่รัฐซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจและความชอบธรรมที่สามารถทำสงครามที่ยุติธรรม ดังทัศนะของโรแลนด์ เบนสตัน (Roland H. Bainston) ที่ว่าชาวคริสต์ในคริสต์ศตวรรษที่ 4 และที่ 5 ได้รับเอาคำสอนเรื่องสงครามที่ยุติธรรมมาจากโลกยุคโบราณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมและฟื้นฟูสันติภาพสงครามที่ยุติธรรมต้องกระทำภายใต้อำนาจรัฐและต้องยึดถือหลักแห่งความซื่อสัตย์และมนุษยธรรม

คำสำคัญ: แนวคิดทฤษฎี, สงคราม, ความยุติธรรม

* Received 3 November 2019; Revised 8 December 2019; Accepted 21 December 2019

Abstract

War theory concept The Western thinker who gave birth to the idea of a just war was Saint Augustin and has long been recognized as the 'just war.' However, this does not mean that no other thinker had thought of it before. The Greek thinker Plato did not explicitly mention a just systematic war. But at least from Plato's view that war is a necessity and a duty of the state to survive, provided that it does not aim to destroy its citizens and not be compromised unfairly. Those who lost the war became slaves. It reflects that fair war has been thought of since ancient Greece. And there was a Roman thinker like Cicero. He spoke of the principle of proper war both in terms of just cause and right action. Cicero's fair war is rooted in some way from ancient Roman practices. In short, Cicero's concept of proper war centered on a state which was considered an organization with the power and legitimacy that could wage war. Fair According to Roland H. Bainton, Christians in the 4th and 5th centuries inherited the teaching of just war from the ancient world. To promote justice and restore peace, just war must be fought under the state's power and must uphold the principles of honesty and humanity.

Keywords: Concept of Theory, War, Justice

บทนำ

ตามการรับรู้ของคนโดยทั่วไป “พระสงฆ์กับสงคราม” เป็นเหมือนโลกสองด้านที่ไม่น่าจะใครมาบรรจบพบกันได้ เพราะสงครามเป็นเรื่องของการเข่นฆ่าและการทำลายชีวิตมนุษย์ ซึ่งถือว่าขัดแย้งอย่างรุนแรงกับหลักการพื้นฐานของพระพุทธศาสนาที่สอนให้งดเว้นจากฆ่าสัตว์ ให้แก้ปัญหาโดยไม่ใช้ความรุนแรง (เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร) หรือให้มีความเมตตาสงสารต่อเพื่อนร่วมทุกชีในสังสารวัฏทั้งปวง ในขณะเดียวกันภาพของพระสงฆ์ก็คือผู้สละโลกออกบวชมุ่งฝึกหัดพัฒนาตนเองให้หลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง โดยกิเลสกลุ่มหนึ่งที่พระสงฆ์มุ่งจะละให้ได้ ก็คือกลุ่มกิเลสเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรง เช่น ความโกรธ ความพยาบาทปองร้ายคนอื่น เป็นต้น แม้แต่พระพุทธเจ้าเอง ก็ปรากฏหลักฐานในพระไตรปิฎกว่า ในยามที่บ้านเมืองมีแนวโน้มว่าจะก่อสงครามกัน เช่น กรณีความขัดแย้งระหว่างพระญาติสองฝ่ายเกี่ยวกับการแย่งน้ำในแม่น้ำโรหิณี หรือกรณีเจ้าชายวิจุททะยกทัพเตรียมจะไปฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ตาก ยะตระกุล พระองค์ก็ทรงใช้ความพยายามอย่างถึงที่สุดเพื่อยับยั้งไม่ให้เกิดสงครามขึ้น หรือแม้แต่ในพระวินัยหรือศีล 227 ของพระภิกษุ ก็มีสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติห้ามไม่ให้

พระสงฆ์ไปคุกกองทัพที่กำลังเคลื่อนขบวนออกรบ ห้ามดูเขารบกัน และห้ามเข้าไปพักแรม ในกองทัพถ้าภิกษุรูปใดกระทำการดังกล่าวต้องอาบัติปาจิตตีย์จากข้อมูลที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า พระพุทธเจ้าทรงมีท่าทีไม่ยอมรับการทำสงครามหรือการใช้ความรุนแรงและไม่ทรงต้องการให้ พระสงฆ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับสงครามอย่างใดก็ตาม ในยุคหลังพุทธกาลเมื่อพระพุทธศาสนาแพร่ ขยายออกไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศอินเดียพระสงฆ์ในฐานะผู้สืบทอด อุดมการณ์ของพระพุทธเจ้าได้เผชิญสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ทางสังคมการเมืองและ ประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันออกไปโดยเฉพาะในสถานการณ์ที่บ้านเมืองประสบภัย สงครามมีข้อมูลปรากฏอยู่บ่อยครั้งว่ามีพระสงฆ์เข้าไปเกี่ยวข้อง กับ สงครามทั้งโดยตรงและ โดยอ้อมเช่น การสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ทหารที่ออกรบในสงครามการอธิบายคำสอน สนับสนุนการทำสงครามการอาสาออกรบร่วมกับทหารในกองทัพหรือการจัดตั้ง กองทัพ พระสงฆ์ดังตัวอย่าง 1) กรณีตัวอย่างประเทศศรีลังกาในรัชสมัยพระเจ้าทัญญูคามณีอภัย พระองค์ได้ทำสงครามกับพวกทมิฬโดยได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้ามาบรรจุ ไว้ที่ พระแสงหอกแล้วเสด็จไปยังพระอารามเพื่อนิมนต์พระสงฆ์จำนวน 500 รูปไปร่วมกับ กองทัพเพื่อเป็นกำลังใจให้ทหารในกองทัพภายหลังเมื่อพระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์แล้วทรง รู้สึกไม่สบายพระทัยเมื่อนึกถึงการฆ่าคนจำนวนมากในคราวออกรบต่อมาเมื่อพระองค์ได้สดับ พระธรรมเทศนาของพระสงฆ์รูปหนึ่งว่า “การฆ่าเพื่อทำนุบำรุงศาสนาไม่ห้ามสวรรค์ การฆ่าคน หุศีล 1 คน เป็นบาปเท่ากับฆ่าคนครึ่งคน เพราะคนที่ไม่นับถือไตรสรณคมน์หรือคนไม่มีศีล 5 ขาดมนุษยธรรม มีความเป็นมนุษย์ไม่สมบูรณ์ ตายไปก็เหมือนสัตว์เดรัจฉาน” (พระมหานาม เถระ และคณะบัณฑิต, 2553) 2) กรณีพระสงฆ์ไทยในคราวเสียกรุงครั้งที่ 2 ได้มีการตั้งกองทัพ พระสงฆ์ขึ้นนำโดย “เจ้าพระฝาง” (มหาเรื่อน) ซึ่งเป็นพระเถระชั้นผู้ใหญ่ระดับสังฆราชของ เมืองสวางคบุรี (ฝาง) เพื่อร่วมกู้ชาติบ้านเมืองคืนจากพม่า (หมอบรัดเล, 2551) 3) กรณี พระมหาช่วยแห่งเมืองพัทลุง ในสมัยรัชกาลที่ 1 พม่าได้รุกรานหัวเมืองใต้และสามารถตีเมือง นครศรีธรรมราชได้พระมหาช่วยได้ชักชวนชาวเมืองยกเป็นทัพไปต่อสู้จนสามารถรักษาเมือง เอาไว้ได้ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2554) 4) กรณีพระสงฆ์มหายานเกาหลี ในรัชสมัย พระเจ้าซอนโจ (Sonjo, พ.ศ. 2110 - 2151) เมื่อประเทศเกาหลีถูก กองทัพญี่ปุ่น รุกรานจนพระเจ้าซอนโจต้องเสด็จลี้ภัยไปที่อื่น พระสงฆ์เกาหลีเห็นว่าบ้านเมืองไม่มีที่พึ่งแล้ว จึงรวมตัวกันได้ประมาณ 600 รูปจัดตั้งกองทัพพระสงฆ์ขึ้นแล้วต่อสู้กับกองทัพญี่ปุ่นผู้รุกรานจน สามารถเอาชนะและขับไล่กองทัพญี่ปุ่นออกไปได้ (The Korean Buddhist Research Institute, 1993) หรือ 5) กรณีวัดมหายานในประเทศจีนและญี่ปุ่นได้จัดตั้ง กองกำลังพระสงฆ์ (Monk-Warriors) เพื่อปกป้องวัดจากการรุกรานของฝ่ายบ้านเมืองที่มีนโยบายต่อต้าน พระพุทธศาสนา เช่น กรณีวัดเส้าหลินในประเทศจีนและวัดเอนริียวกุจิ (Enryaku - ji) ใน ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น (Turnbull, S., 2003) จากกรณีตัวอย่างที่ยกมา ทำให้เกิดคำถามว่าทั้งที่

พระพุทธเจ้าทรงมีท่าทีไม่ทรงสนับสนุนการทำสงครามหรือการใช้ความรุนแรงและไม่ทรงอนุญาตให้พระสงฆ์เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกองทัพของบ้านเมือง แต่เหตุไฉนในยุคหลังพุทธกาลจึงปรากฏมีพระสงฆ์เข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามมากขึ้นโดยลำดับทั้งในรูปแบบการให้ขวัญกำลังใจ การตีความคำสอนการร่วมออกรบไปจนถึงการตั้งกองกำลังพระสงฆ์ จึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษา หาคำตอบว่าจุดยืนที่แท้จริงของพระพุทธศาสนาเกี่ยวกับสงครามเป็นอย่างไรพระพุทธศาสนามีท่าทีอย่างไรต่อกรณีสงครามที่ยุติธรรม (Just War) หรือสงครามเพื่อปกป้องความถูกต้องดีงาม เช่น ปกป้องพระพุทธศาสนาจากการทำลายล้างของผู้ไม่หวังดีกรณีพระสงฆ์สมัยหลังพุทธกาลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามท่านเหล่านั้นมีเหตุผลอะไรสนับสนุนการกระทำแบบนั้น รวมทั้งประเด็นเรื่องสงครามซึ่งมีผลต่อความอยู่รอดของพระสงฆ์และพระพุทธศาสนามีส่วนทำให้พระสงฆ์เข้าไปเกี่ยวข้องกับสงครามอย่างไรหรือไม่

ทฤษฎี

เป็นที่ยอมรับกันมานานว่านักคิดตะวันตกผู้ให้กำเนิดแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมคือนักบุญออกัสติน (Saint Augustin) ถึงขนาดได้รับยกย่องว่า “บิดาแห่งทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรม” (Father of Just-War Theory) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าไม่มีนักคิดท่านอื่น ๆ เคยคิดเรื่องนี้มาก่อนออกัสตินเลย ความจริงแล้วนักคิดชาวกรีกอย่างเพลโตและนักคิดชาวโรมันอย่างซีเซโรได้กล่าวถึงเรื่องนี้มาก่อนแล้ว ดังทัศนะของโรแลนด์ เบนสตัน (Roland H. Bainton) ที่ว่าชาวคริสต์ในคริสต์ศตวรรษที่ 4 และที่ 5 ได้รับเอาคำสอนเรื่องสงครามที่ยุติธรรมมาจากโลกยุคโบราณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมและฟื้นฟูสันติภาพ สงครามที่ยุติธรรมต้องกระทำภายใต้อำนาจรัฐและต้องยึดถือหลักแห่งความซื่อสัตย์และมนุษยธรรมรากฐานคำสอนแบบคริสต์ที่นักบุญออกัสตินเพิ่มเติมเข้ามาคือว่าแรงจูงใจจะต้องประกอบด้วยความรักและพระพรหรือนักบวชต้องไม่ให้เข้ามาเกี่ยวข้อง (Bainton, R. H., 1960) ดังนั้น ในเนื้อหาของบทที่ 2 นี้ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะนำเสนอแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมในประเทศตะวันตกของนักคิดชาวกรีก ชาวโรมัน และชาวคริสต์ ตามลำดับ โดยจะเน้นแนวคิดของนักบุญชาวคริสต์ 2 ท่าน คือ นักบุญออกัสติน (Saint Augustine) และนักบุญโทมัส อควไนนัส (Saint Thomas Aquinas) เพราะแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมของนักบุญสองท่านนี้ถือว่ามีอิทธิพลมากในโลกตะวันตก นอกจากนั้นสงครามที่ยุติธรรมในโลกปัจจุบันโดยจะยกตัวอย่าง 2 กรณี คือ กรณีสงครามเกาหลี และกรณีสงครามอิรัก

1. แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของเพลโต

แม้นักบุญออกัสตินจะได้รับการยอมรับว่าเป็น “บิดาแห่งทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรม” (Father of Just-War Theory) อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าออกัสตินเป็นบุคคลแรกที่นำเอาเรื่องสงครามมาอภิปรายถกเถียงในบริบทแห่งศีลธรรมและปรัชญา ความจริงนักปรัชญา

กรีกหลายท่านอย่างเพลโตก็ได้กล่าวถึงเรื่องนี้มาบ้างเหมือนกัน เพลโตกล่าวว่า “รัฐจะต้องถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อความอยู่รอดแบบใช้ความรุนแรงในโลกที่ไร้ระเบียบกฎเกณฑ์” (Mattox, J. M., 2006) เขามองว่าบทบาทในช่วงเวลาสงครามเป็นเรื่องของรัฐและประชาชนของรัฐนั้น ในผลงานเรื่อง “Laws” เพลโตมองว่าการทำสงครามเป็นหน้าที่ของรัฐ ไม่ใช่หน้าที่ของปัจเจกบุคคล ซึ่งประเด็นนี้ก็ได้รับการเน้นย้ำอยู่บ่อยครั้งโดยออกัสติน และในผลงานเรื่อง “Republic” เพลโตถือว่าทั้งพลเมืองกรีกและผู้อาศัยอยู่ในกรีกไม่ควรเป็นเป้าหมายของการทำลายล้างที่ไม่เป็นธรรม (Wanton Destruction) และเมื่อสงครามสิ้นสุดลงก็ไม่ควรลดทอนชาวกรีกผู้พ่ายแพ้สงครามลงไปเป็นทาส ซึ่งประเด็นนี้ก็ได้รับการเน้นย้ำ โดยออกัสตินเช่นเดียวกัน (Plato, 1961)

จากข้อมูลที่ยกมาแสดงให้เห็นว่า แม้นักปรัชญากรีกอย่างเพลโตจะไม่ได้กล่าวถึงสงครามที่ยุติธรรมอย่างเป็นระบบชัดเจน แต่อย่างน้อยจากแนวคิดของเพลโตที่ว่าเรื่องสงครามเป็นความจำเป็นและเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องทำเพื่อความอยู่รอดแต่มีข้อแม้ว่าจะต้องไม่มีเป้าหมายเพื่อทำลายล้างพลเมืองอย่างไม่เป็นธรรมและไม่ควรลดทอนผู้พ่ายแพ้สงครามลงไปเป็นทาส สะท้อนให้เห็นว่าเรื่องสงครามที่ยุติธรรมได้มีการคิดกันมาบ้างแล้วตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ

2. แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของซีเซโร

ซีเซโรถือว่าเป็นนักคิดชาวโรมันที่มีอิทธิพลต่อนักบุญออกัสตินมาก ดังจะเห็นว่าจากคำชมเชยของออกัสตินที่ว่าซีเซโรเป็นหนึ่งใน “ในบรรดาผู้คงแก่เรียนและผู้มีคารมคมคายมากที่สุดของมวลมนุษยชาติ” (Mattox, J. M., 2006) นอกจากนั้นออกัสตินยังได้อ้างถึงซีเซโร ในงานเรื่อง “City of God” (เทพนคร) ไม่น้อยกว่า 18 ครั้งและยกย่องซีเซโรเป็นผู้นำตนเข้าสู่โลกแห่งปรัชญาผ่านงานของเขาเรื่อง “Hortentius” (ฮอร์ตเตนติอุส) และที่สำคัญ คือออกัสตินยกย่องซีเซโรว่าเป็นนักคิดเกี่ยวกับสงครามที่ยุติธรรม แนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมนั้น ได้รับการพัฒนามายาวนานหลายศตวรรษโดยนักคิดชาวโรมันหลายท่าน แต่ผลงานที่ถือว่าเป็นรูปธรรมมากที่สุดคืองานเขียนของซีเซโร (Cicero, พ.ศ. 406 - 500) ดังที่จอห์น บรินส์ฟิลด์ (John Brinsfield) อนุศาสนาจารย์และศาสตราจารย์ทางจริยศาสตร์ ให้ความเห็นไว้ว่า ในคริสต์ศตวรรษที่ 4 ทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรมของโรมันแทรกอยู่ในองค์ประกอบหลักเกือบทั้งหมดของสงครามที่ยุติธรรมซึ่งองค์ประกอบแห่งสงครามที่ยุติธรรมคือ สงครามจะต้องมีสาเหตุที่ชอบธรรม (Just Cause) มีการกระทำที่ชอบธรรม (Just Conduct) มีอำนาจที่ถูกต้อง (Proper Authority) และมีเจตนาเพื่อสร้างสันติภาพและความยุติธรรม (the Intent To establish Peace and Justice) สงครามที่ยุติธรรมจะต้องดำเนินการในฐานะเป็นทางเลือกสุดท้าย (The Last Resort) ซีเซโรเสนอให้แยกระหว่างผู้บริสุทธิ์กับ ความผิดและต้องแน่ใจว่าการลงโทษพอเหมาะพอควร (Proportional) แก่อาชญากรรมนั้น ๆ กฎเหล่านี้ได้รับการยกเว้นเฉพาะใน

กรณีการก่อกบฏการทำสงครามกองโจรและสงครามกับพวกคนป่าไร้อารยธรรม (Mattox, J. M., 2006)

ซีเซโร ได้กล่าวถึงหลักแห่งสงครามที่ยุติธรรมทั้งในแง่สาเหตุที่ยุติธรรมและการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสม ดังที่เบนสตัน ได้สรุปสาระสำคัญไว้ว่า สงครามที่ยุติธรรมของซีเซโรมีรากฐานบางอย่างมาจากการปฏิบัติของชาวโรมันโบราณ กล่าวคือ การที่สงครามจะยุติธรรมได้ต้องดำเนินการโดยรัฐทหารที่ยังไม่ผ่านการให้คำสัตย์ปฏิญาณไม่สามารถเข้าทำหน้าที่อย่างถูกกฎหมายได้รัฐหนึ่งไม่ควรทำสงครามกับอีกรัฐหนึ่งโดยไม่ประกาศความเป็นศัตรูกันอย่างเป็นทางการ การปฏิบัติต่อศัตรูจะต้องยึดหลักความซื่อสัตย์ (good faith) จะต้องแยกแยะระหว่างความผิดกับผู้บริสุทธิ์ที่อยู่ในกลุ่มศัตรูการกระทำของผู้ปกครองและประชาชนควรดำเนินตามครรลองแห่งหลักมนุษยธรรมเพราะมนุษย์มีธรรมชาติที่ประกอบด้วยความเป็นเลิศและมีศักดิ์ศรีสมควรได้รับความเคารพ (Bainton, R. H., 1960)

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมของซีเซโร มีศูนย์กลางอยู่ที่รัฐซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่มีอำนาจและความชอบธรรมที่สามารถทำสงครามที่ยุติธรรมได้โดยมีหลักการสำคัญ คือ 1) สงครามที่ยุติธรรมเป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐเท่านั้นที่จะกระทำไม่ได้หมายความว่าใครก็สามารถทำได้ 2) ทหารที่จะเข้าสู่การทำสงครามจะต้องผ่านการให้คำสัตย์ปฏิญาณแล้ว 3) การทำสงครามต้องทำด้วยใจที่บริสุทธิ์ 4) การทำสงครามจะต้องไม่ทำร้ายประชาชนผู้บริสุทธิ์ ต้องยึดหลัก มนุษยธรรม หรือต้องแยกแยะระหว่างประชาชนผู้บริสุทธิ์กับผู้กระทำ ความผิด 5) การทำสงครามต้องมุ่งเพื่อรักษาสันติภาพและผลประโยชน์ของมวลประชาชนภายในรัฐ 6) การทำสงครามต้องมุ่งเพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนของรัฐไม่ให้ถูกทำลายล้างจากฝ่ายตรงข้าม 7) การทำสงครามต้องมุ่งเพื่อปกป้องคุ้มครองรัฐให้อยู่รอดจากการทำลายล้างของฝ่ายตรงข้ามและ 8) การลงโทษผู้กระทำความผิดต้องพอเหมาะพอควรแก่การกระทำของเขา

3. แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของนักคิดชาวคริสต์

มีการถกเถียงทางวิชาการว่า คริสต์ศาสนาแบบดั้งเดิมมีท่าทีอย่างไรกับเรื่องสงครามกัน วิชาการส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าคริสต์ศาสนายุค ต้นโดยเฉพาะคำสอนของพระเยซูเน้นเรื่องความรัก สันติภาพและปฏิเสธใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบอย่างชัดเจนโดยเฉพาะความรุนแรงในรูปแบบสงคราม พระเจ้าของพระเยซูไม่ใช่เทพกันรบผู้ต่อสู้กับศัตรูของชาวยิวพระเยซูถูกนำเสนอให้เป็นผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจารีตการทำสงครามศักดิ์สิทธิ์ของชาวยิวโบราณ อย่างไรก็ตามนับตั้งแต่การเปลี่ยนมานับถือคริสต์ศาสนาของพระเจ้าจักรพรรดิคอนสแตนตินที่ 1 (Constantine I, พ.ศ. 815 - 880) เป็นต้นมา ซึ่งส่งผลให้คริสต์ศาสนาได้รับการยอมรับให้เป็นศาสนาของรัฐ ท่าทีต่อเรื่องสงครามของคริสต์ศาสนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงจากที่เคยเน้นเรื่องความรักสันติภาพและปฏิเสธการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบก็หันมายอมรับการใช้

ความรุนแรงบางอย่างที่เรียกว่า “สงครามที่ยุติธรรม” (Duncan, B., 2018) ดังนั้น เพื่อให้เห็นพัฒนาการแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมในวงการคริสต์ศาสนาผู้เขียนจึงขอนำเสนอตัวอย่างแนวคิดของนักคิดชาวคริสต์บางท่านดังต่อไปนี้

3.1 แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของคลีเมนต์

คลีเมนต์แห่งอเล็กซานเดรีย (Clement of Alexandria, ประมาณ พ.ศ. 693 - 758) ได้รับการยอมรับว่าเป็นนักคิดชาวคริสต์คนแรกที่น่าแนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมเข้ามาสู่วงการคริสต์ศาสนาแม้หลักฐานเกี่ยวกับแนวคิดของท่านผู้นี้จะมีอยู่เพียงเล็กน้อยแต่ก็ถือว่าเขาได้วางรากฐานที่นำไปสู่การเกิดทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรมอย่างน้อย 2 ประการ คือ 1) สงครามเพื่อปกป้องจักรวรรดิ ซึ่ง ก็คือสาเหตุที่ชอบธรรมนั้น เอง (Just Cause) และ 2) อำนาจของพระเจ้าจักรพรรดิ ซึ่งก็คืออำนาจที่ถูกต้องนั่นเอง (Right Authority) (Duncan, B., 2018)

3.2 แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของแอมโบรส

นักบุญแอมโบรส (Saint Ambrose, พ.ศ. 882-940) หรือเรียกอีกชื่อว่า ออเรลิอุส แอมโบสิอุส (Aurelius Ambrosius) เคยมีอำนาจปกครองจังหวัดหนึ่งทางตอนเหนือของอิตาลีต่อมาได้รับการแต่งตั้งเป็นอาร์ชบิชอปแห่งมิลานถือว่าเป็นนักบุญคนสำคัญท่านหนึ่งที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อนักบุญออกัสตินในยุคต่อมาแอมโบรสได้เขียนหนังสือเล่มหนึ่งชื่อว่า “On the Duties of the Clergy” (ว่าด้วยหน้าที่ของพระ) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการนำเอางานเรื่อง “De Officiis” ของซีเซโรมาเรียบเรียงใหม่ แอมโบรสได้รับอิทธิพลเรื่องสงครามที่ยุติธรรมจาก ซีเซโรโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการทำสงครามปกป้องรัฐซึ่งในช่วงเวลานั้นรัฐกำลังถูกคุกคามจากพวกอนารยชน (Barbarians) ซึ่งเขาเรียกว่าเป็นพวกนอกรีต (Heretics) แอมโบรสได้แยกความรุนแรงออกเป็น 2 อย่าง คือ ความรุนแรงที่กระทำเพื่อปกป้องตนเองและความรุนแรงที่กระทำเพื่อปกป้องรัฐเขาไม่เห็นด้วยกับความรุนแรงอย่างแรกแต่ยอมรับความรุนแรงประเภทหลังได้สงครามเพื่อปกป้องรัฐหรือเพื่อปกป้องพันธมิตรของรัฐคือการกระทำในนามของความดีร่วมกัน (Common Good) ถือว่าเป็นการกระทำที่กล้าหาญและยุติธรรม (Mattox, J. M., 2006)

3.3 แนวคิดสงครามที่ยุติธรรมของนักบุญออกัสติน

ดังได้กล่าวมาแล้วว่านักบุญออกัสตินเป็นนักคิดชาวคริสต์เกี่ยวกับ สงครามที่ยุติธรรมที่มีอิทธิพลอย่างมากจนได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรม” อย่างไรก็ตามการยกย่องนี้ไม่ได้หมายความว่าออกัสตินเป็นบุคคลแรกที่คิดค้นเรื่องสงครามที่ยุติธรรม หากเป็นเพียงผู้พัฒนาแนวคิดสงครามที่ยุติธรรมให้เป็นระบบบนฐานคำสอนทางคริสต์ศาสนาจนได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายเท่านั้น ดังทัศนะของนักคิดหลายท่านดังต่อไปนี้

ไม่มีนักเขียนคนใดของศาสนาจารย์ยุคต้นที่มีคุณูปการต่อการพัฒนาทัศนคติแบบคริสต์เกี่ยวกับสงคราม ความรุนแรง การทหาร มากไปกว่านักบุญออกัสติน (Swift, L. J., 1983)

ออกัสติน...ได้เยียวยาปัญหา (สงครามที่ยุติธรรม) อย่างเป็นระบบมากกว่าใครๆ ก่อนหน้าท่าน หากวางเรื่องนี้ลงในบริบทแห่งโลกทัศน์ทางเทววิทยาที่เน้นงานด้านการกุศลเพื่อเปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ ถือว่าท่านได้ออกแบบคำสอนเรื่องสงครามที่ยุติธรรมให้อยู่ในเส้นทางที่แน่นอนและยาวนานสำหรับคนรุ่นหลังจากท่าน (Johnson, J. T., 1981)

ออกัสติน...เป็นคนวางทฤษฎีผู้ยิ่งใหญ่คนแรกที่ว่าสงครามอาจ “ยุติธรรม” ได้ ซึ่งหลังจากนั้น ทฤษฎีนี้ได้กำหนดวิธีการคิดแบบคริสต์ตะวันตกเกี่ยวกับปัญหาสงคราม (Ramsey, P., 1992)

นักบุญออกัสตินนี้เองทำให้เรามีทฤษฎีสงครามที่ยุติธรรมแบบคริสต์เหล่าอัครวิน ผู้ทำสงครามครูเสดในยุคกลางเมื่อพวกเขาพูดถึงสงครามและเพียรพยายามหาวิถีทางทำให้สงครามและการสู้รบโหดร้ายน้อยลงต่างก็อ้างเหตุผลตามคำสอน

เรื่องสงครามที่ยุติธรรมของออกัสติน เหตุผลเหล่านั้น ได้รับการสืบทอดต่อมาโดยนักบุญโทมัส (อไควนัส) อไควนัสไม่ได้เพิ่มสิ่งใดลงไปและไม่ได้นำสิ่งใดออกไปจากเหตุผลเหล่านั้น

นครมนุษย์และธรรมชาตินมนุษย์

แนวคิดเรื่องสงครามที่ยุติธรรมของออกัสตินมีรากฐานอยู่บนทัศนะเรื่องนครมนุษย์ (city of man) และธรรมชาตินมนุษย์ ในแง่ocrมนุษย์นั้นออกัสติน มองว่าocrมนุษย์ส่วนใหญ่เป็นนครแห่งความขัดแย้งแข่งขันกันพร้อมด้วยการแย่งแยกทางความคิดอันเกิดจากสงครามจากต่างชาติและการทำเลาะวิวาทภายในรวมถึงความต้องการชัยชนะซึ่งอาจจบลงด้วยความตายหรือไม่ก็หยุดพักการทำสงครามชั่วคราว (พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร (พรรณา), 2557)

ข้อความนี้เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างocrมนุษย์กับนครพระเจ้า (City of God) ในทัศนะของออกัสตินดิเขามองว่าocrพระเจ้าเต็มไปด้วยความสงบสันติแต่ocrมนุษย์ส่วนใหญ่เต็มไปด้วยความขัดแย้งแข่งขันกัน อย่างไรก็ตามในท่ามกลางสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งนั้นออกัสตินก็มองว่าocrมนุษย์มีธรรมชาติที่ดีงามอยู่ภายในนั่นคือทุกคนรักและต้องการสันติภาพดังข้อความที่ว่า

แม้ว่าขณะที่มนุษย์กำลังวางแผนเพื่อก่อวินสันติภาพ แต่ก็ยังเป็นเพียงการปรับรูปแบบสันติภาพแนวใหม่ให้เข้าใกล้ความปรารถนาของหัวใจมากขึ้น...ไม่ได้หมายความว่าพวกเขา รักสันติภาพน้อยลง หากแต่รักสันติภาพในรูปแบบของพวกเขามากขึ้น...ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า

มนุษย์ทุกคนรักสันติภาพในสังคมของตนและต้องการสันติภาพตามแนวทางของตนเมื่อพวกเขาเข้าสู่สงครามสิ่งที่พวกเขาต้องการคือการเอาความต้องการของผู้ชนะไปใส่ให้ศัตรูของพวกเขาแล้วเรียกมันว่าสันติภาพ... (พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณา), 2557)

สรุป

จากข้อความที่ยกมาของอ็อกัสตินต้องการจะบอกว่ามนุษย์ทุกคนมีธรรมชาติเบื้องต้นที่ที่ต้องการสันติภาพการที่มนุษย์ใช้ความรุนแรงหรือทำสงครามระหว่างกันไม่ใช่เพราะพวกเขาต้องการเรื่องแบบนี้ หากแต่เกิดจากความต้องการสันติภาพตามวิถีทางของตนเองเท่านั้นโดยนัยนี้การที่อ็อกัสตินบอกว่าคนมนุษย์ส่วนใหญ่เต็มไปด้วยความขัดแย้งกันนั้น หาใช่เกิดจากธรรมชาติเบื้องต้นของมนุษย์ไม่ แต่มาจากการต้องการสันติภาพในวิถีทางที่แตกต่างกันนั่นเอง

บรรณานุกรม

- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554). ขว้างก้อนอิฐมาพัฒนาเป็นแก้วมณี. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์สวย จำกัด.
- พระมหานามเถระ และคณะบัณฑิต. (2553). คัมภีร์มหายาน ภาค 1, แปลโดย ผศ.สุเทพ พรหมเลิศ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร (พรรณา). (2557). พระสงฆ์กับสงครามที่ยุติธรรม. ใน รายงานการวิจัย. ศูนย์พุทธศาสนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หมอบรัดเล. (2551). พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช). กรุงเทพมหานคร: สำนัก พิมพ์ไผ่สีด.
- Duncan, B. (2018). The struggle to develop a just war tradition in the West. Retrieved June 20, 2019, from <http://www.socialjustice.catholic.org.au/publications/discussion-guides/133-thestruggle->.
- Johnson, J. T. (1981). Just War Tradition and the Restraint of War: A Moral and Historical Inquiry. Princeton: Princeton University Press.
- Mattox, J. M. (2006). Saint Augustine and the Theory of Just War. London: Continuum.
- Swift, L. J. (1983). The Early Fathers on War and Military Service. Wilmington: Delaware: Michael Glazier.
- Ramsey, P. (1992). "The Just War According to St. Augustine", in Just War Theory, ed. Jean Bethke Elshtain. New York: New York University Press.

Plato. (1961). Laws XII 955b9–c6 in Plato: The Collected Dialogues, ed. Edith Hamilton and Huntington Cairns. Princeton: Princeton University Press.

Bainton, R. H. (1960). Christian Attitudes Toward War and Peace. New York: Abingdon Press.

Turnbull, S. (2003). Japanese Warrior Monks AD 949-1603. Oxford: Osprey Publishing.

The Korean Buddhist Research Institute. (1993). The History and Culture of Buddhism in Korea. Seoul: Dongguk University Press.

คำแนะนำสำหรับผู้เขียน

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ เป็นวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัยในมหาวิทยาลัยสงฆ์รวมถึงคณะสงฆ์ไทย โดยเน้นสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เป็รับบทความเฉพาะภาษาไทย โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะ และข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม - เดือนธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับสาขาวิชาพุทธศาสนา บริหารการศึกษา การพัฒนาชุมชน การพัฒนาสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่น ๆ

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจารณ์หรือเสนอแนวคิดใหม่

3. การจัดเตรียมบทความต้นฉบับ

ผู้เขียนจะต้องจัดเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสาร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาวไม่เกิน 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตารางต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่น ตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวน 300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3 - 5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข ค่าย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้ค่าย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุค่าเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student Centred Learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับเนื้อหาสาระ ดังนี้

1) **บทคัดย่อ (Abstract)** เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ

2) **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัย และระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3) **ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)** ระบุแบบแผนการวิจัย การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

4) **ผลการวิจัย (Results)** เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปแบบตารางหรือแผนภูมิ

5) **อภิปรายผลการวิจัย (Discussion)** เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

6) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

7) สรุป (Conclusion) และข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป

8) กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

9) บรรณานุกรม (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 4) สรุป (Conclusion)
- 5) บรรณานุกรม (Reference)

4. รูปแบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

การอ้างอิงในบทความ เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

4.1 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด - ปิด แล้วระบุชื่อ - นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง โดยการกรอกข้อมูลอ้างอิงในฟังก์ชันการอ้างอิง ของโปรแกรม Microsoft Word 2010 เป็นต้นไป เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

4.1.1 อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์/เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า มาด้วย ตัวอย่าง เช่น “บัดนี้ เรายังไม่ควรประกาศธรรมที่เราได้บรรลุด้วยความลำบาก เพราะธรรมนี้ไม่ใช่ธรรมที่ถูกราคะและโทสะครอบงำจะรู้ได้ง่าย แต่เป็นธรรมพาทวนกระแส ละเอียด ลึกซึ้ง รู้เห็นได้ยาก ประณีต ผู้กำหนดด้วยราคะถูกกองโมหะหุ้มห่อไว้ จักรู้เห็นไม่ได้” (ที.มหา. 10/65/37)(มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นต้น

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), (2550)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (สวนันทน์ แดงประเสริฐและธีรพงษ์ วิริยานนท์, 2564)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างชื่อของผู้แต่งรายแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สุภาพร สิทธิโกศล และคณะ, 2564)

5) พระราชบัญญัติหรือกฎหมาย ให้ระบุชื่อพระราชบัญญัติ ตามด้วย เครื่องหมายจุลภาค (,) ตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (กฎกระทรวง กำหนดหน่วยงานของรัฐที่สามารถ ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับทางปกครอง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564, 2564)

6) ออนไลน์ ให้ระบุชื่อผู้เขียน หรือชื่อหน่วยงานหรือองค์กร หรือ ระบุชื่อเว็บไซต์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (กรรณิการ์ คงทอง, 2561)(กองยุทธศาสตร์บริหารจัดการ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2562) (ไทยรัฐออนไลน์, 2563)

7) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มี ผู้อ้างอิงหลายคนให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงปีปัจจุบันมากที่สุด

4.1.2 อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมาย จุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Mohamed, A., 2019)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองรายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองราย โดยใช้ เครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมาย จุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Mutlu, M. & Hasan, H., 2010)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งรายแรกตาม ด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Francis, J. et al., 2004)

4.2 เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

กุหลาบ ตันติผลาชีวะ. (2551). คู่มือการดูแลสุขภาพใจสำหรับผู้สูงอายุ สูงวัยด้วยใจสุข. กรุงเทพมหานคร: เรือนปัญญา.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/ (เลขหน้าที่อ้าง).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า 21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มเนติธรรม.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/ (ฉบับที่), / เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์- เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ธาริน สุขอนันต์ และคณะ. (2554). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี, 41(3), 240-249.

Bandura, A. (1977). Self - efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. Journal of Psychological review, 84(2), 191-215.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ/ใน ชื่อสารานุกรม/(หน้า). สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ประเสริฐ ณ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ณ นคร ในบทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

เสกสรรค์ กิตติวสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์./ใน/ (ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา)/ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

อุทัย จันทรรัตน์กานต์. (2554). การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศิริรัตน์ ขาวนา. (2555). การประเมินของครูเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ณอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2550). อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ใน (ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2560). การพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

(8) สัมภาษณ์**รูปแบบ:**

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์).// ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์.// (ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

สุเชาว์ พลอยชุม. (16 มีนาคม 2563). หลักธรรมประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีสาเหตุจากปัจจัยธรรม. (อัญญา พุทธานัน, ผู้สัมภาษณ์).

(9) สื่อออนไลน์**รูปแบบ :**

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ไกรสิทธิ์ นฤชิตพิชัย. (2553). จิตแพทย์แนะวิธีอยู่อย่างเข้มแข็งในสังคมที่แข่งขัน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/56905>.

(10) ราชกิจจานุเบกษา**รูปแบบ:**

ชื่อกฎหมาย.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).// ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 77 ฉบับพิเศษ. หน้า 1 (12 พฤษภาคม 2522).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง**เอกสารอ้างอิง**

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2535). พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2500. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2551). คู่มือการดูแลสุขภาพใจสำหรับผู้สูงอายุ สูงวัยด้วยใจสุข. กรุงเทพมหานคร: เรือนปัญญา.

โสภณ รัตนกร. (2527). หมายเหตุคดีตามฎีกาที่ 2405/2516 ใน แนวฎีกาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2516-2527 พร้อมหมายเหตุท้ายฎีกา ข้อวินิจฉัยและข้อสังเกต. (หน้า 21-22). กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการกลุ่มเนติธรรม.

ธาริน สุขอนันต์ และคณะ. (2554). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดชลบุรี, 41(3), 240-249.

- ประเสริฐ ญ นคร. (2562). อนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ ญ นคร ในบทความจากสารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (หน้า 92-115). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- เสกสรร กิติวิสิน. (17 ตุลาคม 2555). หลังสู้ฟ้า - หน้าสู้ดิน. มติชน, 6.
- อุทัย จันทรรัตน์กานต์. (2554). การนำนโยบายกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาไปปฏิบัติ: ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ใน (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริรัตน์ ชาวนา. (2555). การประเมินของครูเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนในชั้นเรียนที่ใช้วิธีการแบบเปิด. ใน (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2550). อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ใน (คุณวินิพนธ์การศึกษาคุณวินิพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กวิทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2560). การพัฒนาศักยภาพข้าราชการครูในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเชาว์ พลอยชุม. (16 มีนาคม 2563). หลักธรรมประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่มีสาเหตุจากปัญญากรรม. (อัญญา พูลศักดิ์ฐาน, ผู้สัมภาษณ์).
- ไกรสิทธิ์ นฤขัตพิชัย. (2553). จิตแพทย์แนะวิธีอยู่อย่างเข้มแข็งในสังคมที่แข่งขัน, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2563 จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/woman/56905>.
- พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 77 ฉบับพิเศษ. หน้า 1 (12 พฤษภาคม 2522).
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. (3rd ed.). NY: Harper & Collins.
- Isoda, M. & Katagiri, S. (2012). Mathematical Thinking: How to Develop it in the Classroom. Japan: World Scientific.
- Pizzini, E. L. et al. (1989). A rationale for and the development of a problem solving model of instruction in science education. Science Education, 73(5), 523-534.
- Markus, et al. (2012). Development of Edutainment Content for Elementary School Using Mobile Augmented Reality. Retrieved December 7, 2020, from <http://www.ipcsit.com/vol39/003-D00016.pdf>

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์ได้ที่ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : phetchaburi@mcu.ac.th

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

บทความต้นฉบับที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสาร ให้นำส่งในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า ความยาวของบทความต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงคุณภาพหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัยไม่ตรงกับแนวทางของวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับลิขสิทธิ์นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์

บทความวิจัย (12 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (12 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16.pt) ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัย
ที่พบตามวัตถุประสงค์ ได้ใจความ

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt) แปลเนื้อความให้ตรงตามบทความภาษาไทย

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16 pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมา โดยกว้าง ๆ พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

.....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างอิงงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ) พร้อม
อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล

.....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างหรือสภาพปัญหาของพื้นที่ที่
ต้องการศึกษา (พร้อมอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล)

.....

4. สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (16 pt)

1. (16 pt)

2. (16 pt)

3. (16 pt)

ระเบียบวิธีวิจัย (18 pt)

(16 pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่ง
กลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล
การวิเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์.....

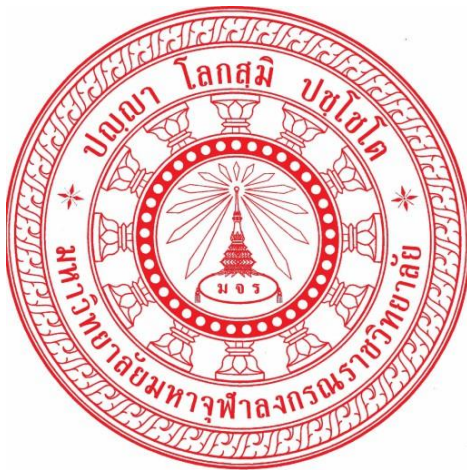
.....

.....

.....

.....

.....

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

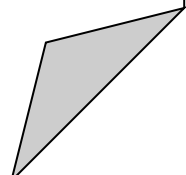
.....

.....

.....

(16 pt) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอธิบายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด

[illegible]

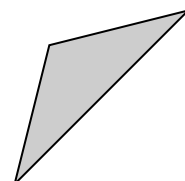

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt) ระบุองค์ความรู้ใหม่เป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย

สรุปและข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับได้ใจความ พร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16 pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง

บรรณานุกรม (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

บทความวิชาการ (12 pt)

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (ไทย) (12 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน (อังกฤษ) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (อังกฤษ) (12 pt)

E-mail: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

(16 pt)

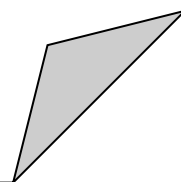
.....

.....

.....

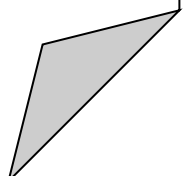
.....

Keywords: 3-5 words

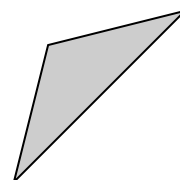

...(16 pt)...

[illegible]

(16 pt)

This image shows a full page of handwriting practice paper. It features multiple sets of three horizontal dashed lines, designed to help children learn letter height and placement. The lines are evenly spaced across the entire page. There is no text or other markings on the paper.

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

